

JÖESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÖESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. AUGUSZTUS 5.
VIII. évfolyam, 207. szám.

Szombat

Halifax mondotta:

Anglia politikája világos, nincs semmiféle támadó szándéka, de szilárd az érdekeinek megvédésében

Ujból megszakadtak Tokióban az angol-japán tárgyalások - Utnak indult Moszkvába az angol-francia katonai küldöttség - Az angol sajtó a danzigi kérdéstről - Teljes sikerrel zárultak az olaszországi nagy hadgyakorlatok - Megvalósulás előtt áll a szerb-horvát megegyezés

A brit parlament megkezdte nyári szünetét és hasonlóképpen berekesztette ülészeit az amerikai szenátus is. A helyzet mindennek ellenére továbbra is nagyon feszült. Tokióban ugyanis megszakadtak a brit-japán tárgyalások és bár japán politikai körökben a helyzetet nem tartják reménytelennek, semmi kilátás sincsen a megegyezésre. A britellenes mozgalom a Szigetországban egyre erősödik és a pekingi főpolgármester válasza élénken rávilágít annak okaira. — A moszkvai tárgyalások lefolytatására kijelölt francia vezérkari tiszti küldöttség Londonba utazott, hogy az angol delegátusokkal együtt induljon el Oroszországba. — A brit sajtó, amelyet idegesítenek a Danzigból érkező jelentések, erélyes magatartásra sürgeti a lengyel kormányt, amelyet felszólít arra, hogy tiltakozzék a szabad város szenátusának újabb intézkedései ellen. — A Po-völgyében megrendezett olasz hadgyakorlatok véget értek és a helyszínen tartózkodott külföldi sajtótudósítók rendkívüli elismeréssel írnak az ott tapasztaltakról. — E hó 27-én emlékünnepek lesznek a tannenbergi csata emlékműve előtt, amelyeken felszólal Hitler kancellár is. — Cvetkovics miniszterelnök állítótalag tegnap tartotta meg utolsó megbeszélését a horvát-szerb megegyezés ügyében, amely hosszú huza-vona után mégis létrejött.

Az eseményekről részletesebben a következőkben számolunk be:

MEGSZAKADTAK AZ ANGOL-JAPÁN GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOK

(TOKIÓ.) A Domei iroda tegnap esti jelentése szerint Tokióban megszakadtak a brit-japán gazdasági tárgyalások, ami japán politikai körök véleménye szerint kizárólag Amerika fellépésének tudható be. A Nisinishi szerint

a sarokbaszorított Nagybritannia most megragadta a feléje nyújtott segítő kezét abból a célból, hogy még egy ideig megmentsse ingadozó kínai hatalmi állását. Ez pillanatnyilag sikerült is neki, de csaldók, ha ezen eljárása által a kérdés napirendről való levételét

reméli. Japán ugyanis el van szánva arra, hogy most végre eldöntse az Ázsia feletti uralom kérdését, amelyet nem a maga, de a sárga faj számára követel. Gazdasági megbeszélések nélkül nincs politikai eszmecsere. Ez Tokió válasza Angliának és ha London nem érti meg, úgy megkezdődik a még erélyesebb rendszabályok életbe léptetése — fejezi be a lap.

Sokkal erélyesebben ír a kérdéstről az Asahi Sinbum, amely idézi a kínai vizeken állomásozó japán flotta parancsnokának nyilatkozatát és kijelenti, hogy abban a Szigetország minden lakója vakon és törhetetlen kitarással hisz és ezért szó sem lehet meghátrálásról, ezeket mondva:

— Mi, akik hazánk tengeri erejét és matrózaink hősiességét ismerjük, meg vagyunk győződve arról, hogy a mi flottánkat egyetlen nemzet sem győzheti le. Egészen más lenne a helyzet, ha egy flottablokk alakulna ki ellenünk, mert akkor az eredményt megjósolni nem lehetne. Az azonban bizonyos, hogy tengerészeink el vannak szánva arra, hogy utolsó csepp véréikkel is megvédjék a hazát és a vállalkozók kipróbálhatják, vajjon legyőzhetik-e a lelkesedést és a céltudatos, léttel dacoló ellenállást.

Ugyancsak Tokióból közlik, hogy a tárgyalások megszakadása a közvéleményben újabb angolelleses tömegtüntetéseket váltott ki. Különösen akkor, amikor a külügyminisztérium szócsöve közölte, hogy az angolok céljai a következők:

„Anglia adja fel engedményes területeit”

(PEKING.) Az északkeleti japánbarát kormány székhelyének, Pekingnek főpolgármestere tegnap adta meg a választ arra a jegyzékre, amelyet a brit konzulátus az angolelleses tüntetések ügyében hozzá intézett. A felelet nagyon éles, mert a főpolgármester kijelentette, hogy

az angolelleses gyűlölet Kinában már nagyon régi keletű és a brit hatóságok meg is értik, ha egy kicsit a multba néznek. A tüntetéseket, amelyeket a lakosság haza-

1. elválasztani a gazdasági tárgyalásokat a politikai megbeszélésektől és ezzel eleve megsemmisíteni minden kézzel fogható eredményt,

2. a politikai megbeszélések időtartamát fölös módon elhuzni néhány hétig, hogy ezalatt Anglia további előkészületeket tegyen, végül

3. hogy Angliának ideje legyen arra is, hogy a gazdasági kérdésekben az Egyesült Államokat és Franciaországot is bevonhassa és ezáltal egy hatalmas blokkot kovácsoljon össze Japán ellen, amelynek vezetői azután minden japán kérést visszautasítsanak.

A tömeghangulatot még jobban fűtötte az a hír is, hogy

Londonban a sajtó a tárgyalások megszakítását helyezte és további ellenállásra biztatja a kormányt.

Ennek tulajdonítható, hogy Tokióban, továbbá a nagyobb japán és kínai városokban százezres tömegek vonultak fel nagy plakátokat hordozva körül, amelyeknek feliratain az angolok erőszakos eltávolítását, a konzulátusi épületek felgyújtását, a kínai engedményes negyedek elsöprését és ehhez hasonlókat követeltek. A japán katonai erők és a karhatalom csak a legnagyobb erőfeszítés árán tudják megakadályozni, hogy az angol polgárokat bántalom ne érje. Végül ugyancsak a Domei jelenti, hogy tegnap délelőtt japán minisztertanács volt, amelyen a kabinet az európai helyzetet beszélte meg és kijelölte az Itáliával és a Harmadik Birodalommal való együttműködés irányvonalait.

fias érzése váltott ki, ezért csak azzal lehet megakadályozni, ha Nagybritannia feladja engedményes területeit és távozik a Mennyei Birodalom területéről.

A HELYZET MÉG NEM REMÉNYTELEN

(TOKIÓ.) A legutolsó jelentések szerint a japán kormány a helyzetet a tárgyalások megszakítása ellenére sem minősíti még reménytelennek. A külügyminisztériumhoz közelálló véleménye szerint ugyanis London a helyze-

tet nem hagyhatja sokáig mai állapotában, mert a zárlat esetleges további szigorítása már tűrhetetlenné válna az engedményes negyedek angol lakói számára és ezért bizonyára igyekezni fog újabb kibontakozási lehetőséget keresni. Japán azonban ez esetben sem fog engedni álláspontjából és nem engedni meg azt sem, hogy a politikai kérdéseket elválasszák a gazdaságiaktól. Ugyancsak Tokióból közlik, hogy Hiranuma miniszterelnök tegnap kihallgatáson jelent meg a Mikádónál, aki előtt vázolta az új fordulatot.

LORD HALIFAX A KORMÁNY KÜLPOLITIKÁJÁRÓL

(LONDON.) A felsőházban lord Shnell, a munkáspárti ellenzék vezére kérdést intézett Halifax külügyminiszterhez a kormány keleti politikáját illetően.

— Semmit sem tettünk — felelte Halifax — amiből arra lehetne következtetni, hogy a japán-kínai viszályt helyeselnék, vagy elítelnék. E mellett azonban nem szüntünk meg vigyázni arra, hogy barátságunkat Kína irányában megtarthassuk. Célunk a béke helyreállítása és ezért állandó érintkezésben állunk az amerikai és a francia kormányokkal, hogy egységes fellépésünket biztosíthassuk. Ez azonban korántsem jelenti azt, hogy mi is felmondjuk Japánnal szemben fennálló szerződésünket, bár az angolelleses fellépéseket nagyon is komolyan tartjuk. Még mindig neméljük, hogy sikerülni fog a két harcoló fél között helyreállítani a békét és ezért ismételt felajánljuk közvetítésünket.

Ugyanakkor az alsóházban Chamberlain miniszterelnök közölte az alsóház tagjaival, hogy október 3-áig nyári szünetre megy a parlament, majd ismertette a szünetet követő ülészak munkaprogramját, amely azonban adott körülmények között, főleg ha rendkívüli összehívásra kerülne a sor, megváltozhatik.

NYÁRI SZÜNETRE MENT AZ AMERIKAI TÖRVÉNYHOZÁS KÉT HÁZA IS

(WASHINGTON.) Az amerikai szenátus és alsóház tegnap kezdte meg nyári pihenőjét. A lapok megjegyzik, hogy a szenátus a legutóbbi időben minden erejét arra pazarolta, hogy ellenálljon Roosevelt politikai törekvéseinek.

ELINDULT LONDONBA A MOSZKVAI MEGBESZÉLÉSEKRE KIJELÖLT FRANCIA KATONAI BIZOTTSÁG

(PÁRIS.) A francia kormány által a moszkvai vezérkari tárgyalásokra kijelölt katonai küldöttség tegnap este Londonba utazott, ahová ma délelőtt érkezik meg. A francia tiszti kiktüldöttek a mai napot azzal töltik, hogy megbeszéléseket folytatnak az angol kijelöltekkel a Moszkvában tanusítandó magatartásra vonatkozólag, hogy így a kellő összhangot már eleve megteremtették. A két katonai küldöttség azután holnap este hajóra száll, hogy eleget tegyen a szovjet meghívásának és fontos megbeszéléseket folytasson a vörös hadsereg vezetőivel a háború esetén való magatartást illetően. A francia sajtó továbbra is rendkívüli fontosságot tulajdonít az eseménynek.

Különösen a Ce Soir az, amely a lépés nagy jelentőségét hangsúlyozza és megjegyzi, hogy erre már egy év előtt lett volna szükség, mert akkor Európa térképe ma is a régebbi lehetne.

ERÉLYESEBB LENGYEL MAGATARTÁST SÜRGET A BRIT SAJTÓ

(LONDON.) A Manchester Guardian hosszú cikkben foglalkozik a danzigi kérdéssel és kijelenti, hogy

a szabad város szenátusa az utóbbi időkben olyan álláspontot foglal el, amely teljesen ellentmond a békeszerződés idevágó rendelkezéseinek. Ez ellen Varsónak a legerélyesebben lépéseket kell tennie, mert nem szabad megelégednie arról, hogy hatalmas barátai vannak, akik magukévá tették az ő érdekeit is.

A legnagyobb angol vidéki lap a Közleményére vonatkozólag az olasz sajtó megjegyzi, hogy nem más, mint nyílt háborús izgatás és pedig azért, mert a moszkvai vezérkari tárgyalásoktól a harci pártiak túlságosan sokat remélnek. A Giornale d'Italia hatalmas és végzetes kiábrándulást ír, amely a szerinte „alaptalan felbuzdulást” követni fogja.

VÉGET ÉRTEK A PO-MENTI OLASZ HADGYAKORLATOK

(RÓMA.) A Po-völgyében megrendezett olasz hadgyakorlatok tegnap véget értek. A megjelent külföldi ujságírók a legteljesebb elismerés hangján írták a feladatok nagyszerű megoldásáról. Különösen az új 11 tonnás harci kocsik tevékenysége keltett nagy feltűnést. A hadgyakorlaton részt vett külföldi katonai előkelőségek a gyakorlatok végeztével Milánóba utaztak, ahol megkoszorúzták a hősök emlékművét és megtekintették a hadiipar telepeit.

A TANNENBERGI TALÁLKOZÓ

(BERLIN.) E hó 27-én, a tannenbergi csata 25-ik évfordulóján megjelennek az emlékmű előtt az ütközetben részt vett katonák, akiket külön vonatok fognak oda szállítani. Az összegyűlték előtt Hitler kancellár nagy beszédet mond, amelyben hír szerint kitér az általános helyzetre is.

DÁNIA A SEMLEGESSÉG MELLETT

(REJKIJAVIK.) A dán kormány elnöke izlandi útja során Rejkijavikban nagy beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy Dánia feltétlenül semleges marad, mert ez az egyetlen helyes út a kis nemzetek számára.

A SZERB-HORVÁT KÉRDÉS

(BELGRÁD.) Cvetkovic miniszterelnök tegnap hosszabb megbeszélést folytatott a horvát parasztpárt alvezérével és vele állítólag teljesen meg egyezett, úgy, hogy a megállapodás kész szövegét a napokban hazaérkező kormányzó-herceg elé lehet terjeszteni. A hírt úgy szerb, mint horvát részről nagy megelégedéssel közlik a lapok.

HALIFAX NAGY BESZÉDE

(LONDON.) (Rador.) Az alsóház üléséről még a következőket jelentik: Shnel lord munkaspárti képviselő a moszkvai tárgyalások jelentőségét hangsúlyozta, utalva arra, hogy ettől függ a távolkeleti helyzet megfelelő alakulása is. Cecil vikomt és lord Davies helyeselték a katonai küldöttség Moszkvába küldését, de hangsúlyozták, hogy

helyes lett volna, ha a küldöttséget lord Halifax, vagy egy másik miniszter is elkíséri.

Majd lord Halifax ismertette a távolkeleti helyzetet és a tokiói tárgyalások menetét. Hangsúlyozta, hogy a tárgyalásokkal kapcsolatban nem volt szó Anglia távolkeleti politikájának lényegi módosításáról.

Elsősorban is a tiencsini ellentét rendezése került szóba, továbbá a kínai tényleges hadihelyzet elismerése. Anglia fáradozásai a kiegyenlítő megoldás keresésére irányulnak, amelyben össze lehet egyeztetni a japán és kínai érdekeket, illetve Anglia szempontjait.

A helyzet meglehetősen nehéz, de bizni kell abban, hogy a kormányok és diplomaták megtalálják a megoldás útját. Azután a moszkvai tárgyalásokra vonatkozóan adott felvilágosítást, ismertette az egyezmény megkötésének nehézségeit, miután bonyolult problémáról van szó.

A francia-angol katonai küldöttség moszkvai tárgyalásai remélhetőleg elősegítik a szovjettel való végleges megegyezés lehetőségét. Lord Ponsodi kérdésére kijelentette, hogy

a legutóbbi román-magyar határincidensnek nincs nagyobb jelentősége, amint arról a londoni román nagykövet utján értesült, mert az incidens ügyét a magyar kormány javaslatára vegyes bizottság fogja elintézni.

Danzig kérdéséről Halifax ezeket mondotta: Nem akarok sokat mondani. A miniszterelnök tíz nappal ezelőtt elmondotta a maga külpolitikai beszédét, amelyben idevonatkozó álláspontunkat leszögezte.

Kormányunknak fő gondja a nemzetközi helyzet békés kibontakozásának elősegítése. A mi politikánk világos és annak nincsenek támadó céljai. A támadásokkal szembeni erélyes magatartás, a békés építő rend helyreállítása és az erőszakosságokkal való határozott szembe fordulás jellemzője a mi politikánknak.

amelynél a legteljesebb mértékben számítunk az angol nemzet legtekélyesebb bizalmára és támogatására.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(TOKIO.) A lapok szerint katonai szövetség megkötésére készülnek a komnista ellenes egyezményt aláíró hatalmak Tokió bevonásával.

(MADRID.) Franco tábornok a nemzeti Spanyolország vezére át akarja alakítani kormányát. Az idevonatkozó megbeszélések már megkezdődtek.

(LONDON.) Az angol kormány Fehér Könyv alakjában hozta nyilvánosságra, hogy az 1936. július 6-án kötött angol-országi flottaegegyezmény megváltozott és a szovjetnek ezután jogában áll 45 ezer tonnás hadihajókat is építeni.

(LONDON.) Inskip gyarmatügyi miniszter a skóciai Obanban nagy beszédet tartott és ebben kijelentette, hogy a háború kitörése az angol külügyi hivatalhoz beérkezett jelentések alapján teljesen valószínűtlen.

(PÁRIS.) Hutsinger francia tábornok nagyfentosságu kiküldetésben Londonba utazott és ott az illetékes angol körök elé javaslatokat terjeszt a Törökország felé kitérő katonai és tengerészeti szerződéssel kapcsolatban.

(PÁRIS.) Zog albán exkirály felesége vel együtt nem Angliában, hanem a franciaországi Versailles közelében szándékozik kastélyt vásárolni és letelepedni.

(LONDON.) A Gyöngy-folyó torkolatánál Japán részben megszüntette az osztrómat.

(PÁRIS.) Lebrun államfő feleségével együtt a bergi kastélyban résztvett a luxemburgi hercegnő és férje, Félix herceg dezsónéján, majd megkoszorúzták

a háboruban elesett luxemburgi önkéntesek emlékművét. Este a francia követ ségen nagy fogadás volt.

(TOKIO.) A lapok szerint Észak-Kínában az angolellenes tüntetéseket fokozni fogják. A chantungi püspök és az angol misszió két tagja fenyegető leveleket kaptak, ha el nem hagyják állomás helyüket. Ez ellen a pekingi angol hatóságok erőlesen tiltakoztak a japán nagykövetségnél.

(MOSZKVA.) A külügyi népbiztoság közölte az angol és francia nagykövettel azoknak a szovjet tiszteknek névsorát, akik a francia-angol vezérkari megbeszéléseken résztvesznek. Ezek a következők: Vorosilov nemzetvédelmi népbiztos, Sapasnoikov vezérkari főnök, Huzneto tengernagy, tengerészeti népbiztos, Lottionov tábornok, a légügyek főnöke és Smorodinov tábornok, a hadsereg vezérkari főnökének helyettese. Az angol és francia katonai küldöttséget a Metropol, vagy a National szállodákban helyezik el, mert a francia és angol követségeken elszállásolásukra nincs elegendő hely.

(LONDON.) Razinsky gróf, lengyel nagykövet Varsóba utazott, ahol a nemzetközi helyzetről folytat az illetékes tényezőkkel megbeszéléseket.

(BELGRÁD.) Mária anyakirályné, Tomislav és Andrei hercegek kíséretében külföldről jövet Ljubljana érkezt, majd folytatták útjukat Belgrád felé. Péter király ugyanakkor öt osztálytársának és egy szárnysegédének társaságában tegnap meglátogatta Ljubljánát, ahol a lakosság lelkes fogadtatásban részesítette. Az uralkodó megtekintette a várost és környékét, majd a régi várba ment, ahol egy kisleány virágcsokrot nyújtott át neki.

(GENF.) Pál kormányzóherceg és felesége Lausanneból jövet ideérkeztek és megtekintették a madridi Prado muzeum elmenekített és itt kiállított műkincseit.

Ünnepi keretekkel nyitják meg a régészeti ásatások a dobrudzsai Abritusban

A propagandaugyi államtitkárság támogatása mellett vasárnap ünnepélyes keretek között kezdődtek meg a dobrudzsai Abritusban a nagyjelentőségű régészeti ásatások. Abritus Traianus császár idejében alapított fontos erődítés volt, amelynek emlékét számos, a föld mélyéből előkerült műemlék és pénz bizonyítja. Ez év elején újabb aranypercek és cserépedügdarabok kerültek elő, amelyek hozzájárultak ahhoz, hogy hivatalos támogatás mellett megkezdjék most a rendszeres ásatást és újabb bizonyítékait keressék a dobrudzsai vidék római jellegének.

Abritus kiterjedése egyébként körülbelül harminc hektárnyi és 32 lakóház és középület romjai találhatóak meg rajta.

A vasárnapi ásatások megkezdésekor a propagandaugyi minisztérium nagyszabású ünnepséget rendezett és az ünnepségeken megjelentek a kormány, az egyházak, a hadsereg stb. kiküldöttjei. Az ásatások további eredményeiről a rádió tudósításokat fog adni, arról filmek készülnek és így fogják megörökíteni ezt a nagyjelentőségű eseményt.

Az ünnepségeken többek között megjelentek Cornateanu miniszter, Ottescu és Ionescu királyi helytartók, Florin Gheorghescu és Schwab tábornokok, Schmidt ellentengernagy és sok más előkelőség, továbbá az Ország-ör-szervezetek kiküldöttjei, a sajtó képviselői és hatalmas román nemzeti viseletben öltözött tömeg.

Az első beszédet Gorski, Constanta megye prefektusa mondotta, aki hangsúlyozta, hogy az abritusi romok bizonyítékai annak, hogy a románság ősei már kétezer év előtt Dobrudzsában laktak és az volt a törekvésük, hogy összeköttetést létesítsenek a Duna, valamint a tenger között.

Az ünnepség második szónoka Scarlat Lambrino egyetemi tanár kimerítő történelmi visszatekintést adott Dobrudzsza multjáról és jelentőségéről. Megemlékezett az itt lakó dák és géta törzsekről, amelyek teljesen összeolvadtak a hódító rómaiakkal. Megemlékezett Traianus császár építő munkájáról, Abritus hadászati jelentőségéről, az ásatásokkal kapcsolatban vár-

ható értékes, történelmi és régészeti eredményekről, majd köszönetét fejezte ki Ottescu dr. tenger-tartomány királyi helytartójának, aki másfélmillió lejnyi hatalmas támogatással segítette elő az ásatási munkálatok megvalósítását. Ez a hatalmas összeg lehetővé teszi, hogy a románság őseinek felkutatása minél nagyobb sikerrel járhasson. Ez az áldozatkészség egyben példamutatás is az egész mai nemzedék felé, amelynek ugyanígy kell megbecsülnie a történelmi múltat és a tudomány fáradozásait. Scarlat Lambrino professzor beszédére dr. Ottescu Nicolae, Tengertartomány királyi helytartója mondott válaszbeszédet és többek között ezeket mondotta:

— A római birodalomnak ez a szélső sarka a népvándorlás barbárjainak útjába esett és ennek következtében már sok évszázaddal ezelőtt elpusztult. De a római kultúra és az életfolytonosság nyomai eltörülhetetlenül megmaradtak. Most még nem tudhatjuk, milyen óriási jelentőségű történelmi adatokat és műkincseket rejtnek magukban az abritusi romok. Egy azonban bizonyos: Ezek a leletek újabb bizonyosságát fogják adni annak, hogy a románság a történelem minden vihára ellenére megtartotta a latin folytonosságot és határait ezután is hajlíthatatlan eréllyel őrzi meg mindenféle ellenséges szándékkal szemben.

A királyi helytartó ezután köszönetet mondott Scarlat Lambrino professzornak, hogy nagy tudományos felkészültséggel ennek az értékes munkának szentelt, mert az ő szaktudása nyilvánvalóan szép eredményeket is fog majd felmutatni. Méltatta ezután a tudomány nagy szerepét, majd nagyhatalú beszédét Öfelsége II. Károly királynak, a tudomány élet és a román mult felkutatására irányuló törekvések áldozatos pártfogójának, és irányítójának elismerésével végezte.

A szép beszédek mély benyomást gyakoroltak a megjelentek lelkére. Majd az ünnepségek befejeztével az abritusi ásatások hivatalosan is megkezdődtek és az egész országban most élénk érdeklődés várja az itt felszínre kerülő tudományos és régészeti leleteket.

Sulyos kimerületű öngyilkossági kísérlet városunkban

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Sulyos kimerületű öngyilkossági kísérlet játszódott le tegnap kora délután a Dragalina-uca 18. szám alatti házban. Nagy Erzsébet rendőri felügyelet alatt álló nő öngyilkossági szándékkal ebéd idő tájban nagyobb mennyiségű eddigi még ismeretlen méregtablettákat vett be a lakásán bezárkózva. A hörgésére felriadt házbéliek nyomban betörték az ajtót, amikor megdöbbenő látvány tárult szemük elé: az életunt nő eszméletlenül fetrengett lakásának padlóján, szájából pedig folyt a vér. A kiszállott mentők azonnal gyomormossást alkalmaztak rajta és így az öngyilkos leány hamarosan magához tért, olyannyira, hogy további kezelésre a lakásán hagyták. Mára virradólag azonban állapota sulyosra fordult és az újból kihívott mentők válságos állapotban szállították be a klinikára.

Az öngyilkosság ügyében a negyedik kerületi rendőrség rögtön bevezette a szokásos vizsgálatot. Ennek során megállapítást nyert, hogy a szerencsétlen sorsu nő szörnyű tettét szerelmi csalódása miatt követte el.

— Fegyencek sulyos verekedése a targu ocnai börtönben. Bukarestből jelentik a Rador: A targu ocnai börtönben a fegyencek két táborra szakadva, összetűztek egymással. Az ok az volt, hogy két fogoly között régi ellenségeskedés állott fenn. Ezek veszekedni, majd verekedni kezdtek, amelybe társaik is beleavatkoztak. Ennek során Marinescu Grigore késével megszurta Covor Tudor nevű társát, de megsebesült még egy Paziuc nevű fogoly, valamint mag Marinescu Grigore is. A fogházorosság közel 100 riasztó lövést adott le, amíg végre rendet teremtett. A bacăui ügyész a helyszínre utazott a vizsgálat lefolytatására.

A bádogszelence titka

Megkerültek a hiteles feljegyzések Napoleon 125 év előtti öngyilkossági kísérletéről

(PÁRIS.) A világhistoria kulisszatitkai között egyike a legérdekesebbeknek az a legendakör, amely Napoleon öngyilkossági kísérlete körül alakult ki az évtizedek folyamán. Pontosan senki sem tudott erről a megtörtént, illetve állítólagosan megtörtént eseményről, a Napoleon-irodalomnak erre vonatkozó feljegyzései pedig pletykáknál alig voltak egyebek. Azután meglehetősen regeyes körülmények között napvilágra került Caulaincourt tábornok naplójának mindaddig ismeretlen harmadik kötete. Caulaincourt valóban ismeri az eseményeket, hiszen attól kezdve, hogy Napoleon konzultársa volt, egészen addig, amíg Fontainebleauban szemtanúja lehetett a lemondás nagy aktusának, közvetlen közelből látta azt, ami Napoleon körül lezajlott.

A tábornok emlékiratainak első két kötete réges-régen ismeretes már. Ugyancsak régóta sejtik, hogy Caulaincourt feljegyzései nem szakadtak meg a második kötet végével, csak éppen nem sikerült nyomára akadni a memoárok folytatásának. Nemrég azután sor került a Caulaincourtok ősrégi kastélyának rendbehozására és most a szemétdombot elhordva, vastagfalú pléhszelencére bukkantak. Ez a szelence rejtegette magában a régóta keresett emlékiratokat.

„JOGA VAN-E AZ EMBERNEK?...”

Az öngyilkosság gondolata sokáig érlelődött Napoleonban. Hiszen volt idő, amikor igen gyakran vetette papírra gondolatait és ezeknek a feljegyzéseknek során egy helyen az öngyilkosságról is elmélkedik:

— Joga van-e az embernek ahhoz, hogy elvegye magától az életet? Egy feltétellel mindenesetre. Ha ezzel senkivel szemben sem követ el igazságtalanságot és ha az élet önmaga számára elviselhetetlen. Persze felvetődhet az a kérdés, hogy mikor elviselhetetlen az élet. Szerintem abban a pillanatban következik be, amikor sok kínlódást és kellemetlenséget nyújt az ember számára. Miután azonban mindez ugyszólván pillanatonként változik és miután minden óra meghozhatja a jobb fordulatot, az embernek tulajdonképpen sohasem volna szabad végleg elhatároznia magát az öngyilkosságra. Csak egy pillanatban, a halál órájában, amikor kétségtelenül bebizonyosodott, hogy élete csak szerencsétlenséget és fájdalmat hozott.

Ez az elmélet. A gyakorlat azonban az, hogy Napoleon nem a halál órájában akarta elvetni magától az életet. Bár igaz, hogy az a pillanat, amelyben ilyen kétségbeesett lépésre határozta el magát, bizonyos tekintetben a halállal volt egyértelmű.

1814. áprilisának egyik mozgalmas éjjelén történt. Miután összeomlott az oly zseniálisan előkészített hadjárat és cserbenhagyták azok, akikre mindenekfelett számított, látta, hogy nincs többé kivezető út. Délután érkezett meg hozzá Caulaincourt tábornok a hírrel, hogy a lemondás feltételeit tartalmaz okmányt már a cár is aláírta, a lemondásnak tehát most már be kell következnie.

TELJES ÖSSZEOMLÁS

Napoleon látszólag nyugodtan fogadta a hírt, de hamarosan látható jelei mutatkoztak a teljes összeomlásnak. Késő éjszakáig együtt ült Caulaincourtal, valóságos politikai végrendeletet adott át neki, egyik visszaemlékezés a másikat követte és még a kívülálló is láthatta, milyen szörnyű harcot vív önmagával. Caulaincourt nagy érdeklődéssel hallgatta, amit a császár mondott, csak éppen azt nem értette, hogy miért mondja azt el éppen ezen a napon és ebben az előrehaladt, késő éjszakai időben. Ismételtén indítványozta, mintha nem is hallotta volna a közbevetést, beszélt tovább, egyre idegesebben, egyre nyugtalánabban. Majd hirtelen abbahagyta

a mult felelevenítését, elbucszott a tábornoktól, de lelkére kötötte, hogy maradjon a közelben, mert az éjszaka folyamán még hivatni fogja.

— Három óra tájban csakugyan hivatott — kezdi feljegyzéseit Caulaincourt. — A császár ágyban feküdt, a lámpa gyenge fényvel világította meg a szobát.

Leültette a tábornokot. Elkezdett megint beszélni, azután áttért a jelenre. Tudja, hogy feleségét és fiát el akarják szakítani tőle és hogy mindenféle megalázást tartogatnak számára. Ez a legutóbbi az, ami leginkább sérti önértékét. Ugy látja a helyzetet, hogy ellenségei nem engednek számára. Elbűnös sem nyugodt életet. Azután pár-nája alól levelet vett elő, amelyet a császárnéhoz intézett és átadta éjszakai vendégének, hogy vegye át és továbbítsa a címzettnek.

„ÉN NEM SOKÁRA NEM LESZEK”

A tábornok nem tudta elrejteti könnyeit, de igen megindultnak látszott a császár is. Egy darabig hallgattak, azután a császár újból megszólalt:

— Én nemsokára már nem leszek. Vigye el ezt a levelemet a császárnénak, a tárcámát pedig, a benne levő levelekkel együtt őrizze meg és adja át fiamnak, hogyha majd megnő. Mondja meg a császárnénak, hogy hiszek utolsó pillanatomban az ő ragaszkodásában. Figyelmeztesse arra, hogy ez az utolsó kívánságom: igyekezzék megkapni apjától fia számára Toscanát. Apja eléggé rossz volt hozzám mindvégig, legalább ezt az utolsó kéresemet remélhetőleg nem fogja megtagadni.

Hangja egyre csendesebbé vált és időnként úgy látszott, mintha nem tudna tovább beszélni. Ekkor már sejtette a tábornok, hogy mi történt és mindenképpen ki akart szökni a szobából, hogy segítséget hívjon. Talán még nem szivódott fel a mérge annyira, hogy reménytelen lenne a helyzet. Napoleon azonban semmiképpen sem

akarta elengedni. — Nincs szükségem senkire, nem akarok senkit sem látni — hajtogatta. Azután a puzusát mutatta, hogy vajjon érezhető-e már a mérge hatása. Egyre nyugtalanabbá vált, egyszerre csak felszólalt:

— Milyen átok is az, ha az embernek ilyen rettenetesen erős a szervezete.

„MILYEN NEHÉZ MEGHALNI”
Azután elárulta, hogy ópiumot vett be. Valóban: a maradékot látni is lehetett egy pohár alján. Egyszerre azonban rosszullet fogta el és rettenetes hányingert kapott. Ez még kétségbesettebbé tette, hiszen látta, hogy gyomra nem bírta el a mérget és így az öngyilkossági kísérlet nem vezet célhoz. Egyik inger a másikat követte, gyöngesége folyton fokozódott, végül már moccanni sem tudott. Elhaló hangon süttögtá:

— Milyen nehéz is meghalni...

Utána mély álomba merült, amelyből csak másnap délben ébredt. Első szavával Caulaincourtot hívatta. A most következő jelenetről a tábornok így számol be:

— A császár hivatott és megkérdezte: tudják-e a palotában, hogy mi történt? Valóságos kétségbeesés fogta el, amiért természetesen visszaverte a halált, amelyet pedig úgy szeretett volna elérni nemrég. Arckifejezése beszéd közben folyton változott. Láttam, hogy nehezeze esik a beszéd, de nem akarta abbahagyni a panaszkodást. Mindenáron másra akartam terelni a beszédet, kezdtem tehát magyarázni neki, hogy illő, sőt szükséges volna fogadnia az udvari marsallt, aki azután megcáfoltatná, ha erről az éjszakáról mesélnének odakinnt. A császár belátta, hogy igazam van, karomba támaszkodva felkelt, de nem tudott a lábán megállni. Gyorsan visszafeküdt tehát ágyába és hívatta a marsallt.

„ELHATÁROZTAM, HOGY ÉLNI FOGOK”

— Dél felé visszamentem a császárhoz. Már sokkal nyugodtabb volt. — Elhatároztam, hogy élni fogok — mondotta. — Ugy látszik, a halál egyelőre elkerült. Az ágyban épügy, mint a csataterén. De higgye el, sok bátorság kell ahhoz, hogy az ember ezek után elviselje az életet.

Eddig tart Caulaincourt beszámolója Napoleon öngyilkossági kísérletéről.

Gamelin tábornok cikke a román-francia hadseregek baráti kapcsolatairól

A kormány újabb közgazdasági jellegű tevékenysége

(BUCURESTI.) (Rador.) Gamelin tábornok, a francia haderők legfőbb parancsnoka cikket írt a bukaresti „Semnalul” című lap számára, amelyben a román-francia kapcsolatokról emlékezik meg, többek között ezeket írva: A román és francia hadseregeket hosszú idő óta kapcsolják össze a hagyományok és multjuk gazdag közös emlékeiben. Számítalan alkalomkor meggyőződtem ezeknek az érzelmeknek kölcsönösségéről, de különösen akkor, amikor 1937-ben Romániában tartózkodtam és ezeknek a kapcsolatoknak számos bizonyosságát gyűjthettem össze. Ez alkalommal meggyőződtem arról is, hogy Románia nem mulaszt el egyetlen alkalmat sem hadseregének fejlesztésére és arra törekszik, hogy az minden tekintetben minél teljesebben megfeleljen a mai idők követelményének. A román katonai értéke ismeretes és kipróbált. Alkalmam volt találkozni legfőbb parancsnokaival, akik mélyszélesen át vannak hatva a köteletségérzettől, elhatározásaikkal erélyesek és összes problémáikat kitűnően értik, egy olyan kiváló uralkodónak és legfőbb tekintélynek vezetése mellett, aki valóságos szenvedéllyel viseltetik és érdeklődik a hadsereg fejlődése iránt.

A KORMÁNY KÖZGAZDASÁGI TEVÉKENYSÉGE

(BUCURESTI.) (Rador.) A „Semnalul” jelentése szerint a munkakamarai elnökök bukaresti tanácskozásán első sorban is a szegény népréteg megerősítésére és a szegény népréteg megerősítésére

lyezésének kérdése került szóba. Számos olyan kiváló szaktudású és képzett iparos van ugyanis, aki megfelelő anyagi segítség hiányában nem képes képességeit kellő módon érvényesíteni. Ezeknek helyzetén sürgősen segíteni kell — állapította meg az értekezlet — amely keresi a megoldás módjait is.

Ugyancsak a „Semnalul” írja, hogy a nemzetgazdasági minisztérium nagyfotosságu terv megvalósítására törekszik, amely

egységesíteni akarja az élet megalapozására vonatkozó összes közigazgatási intézkedéseket.

Az új rendszer az egész országra kiterjedő érvényű lenne és egyfelől kellő módon szabályozná a helyi hatóságok idevonatkozó jogait és kötelezettségeit, másfelől a kereskedelem felé is könnyebbé tenné a helyzetet, mert egységes és határozott irányelvek állanának rendelkezésére az árszabályozások és árellenőrzések tekintetében.

A földművelésügyi minisztérium ugyanakkor az ilfovi Mezőgazdasági Kamara előterjesztésére komolyan foglalkozik egy nagyvonalu mezőgazdasági vonatkozású terv megvalósításával. Ez a terv a termelés megjavítására, a falusiak alaposabb mezőgazdasági kiképzésére, a technikai oktatás fejlesztésére, a mezőgazdasági termelés korszerűsítésére, a terményértékcsökkentés megszüntetésére és a mezőgazdasági termelés biztonságos egységesítésére

vagyis az úgynevezett egységes gabonafajták termelésének elősegítésére irányulna. A terv megvalósítása céljából a községekben 1500—2000 lej havi fizetéssel úgynevezett mezőgazdasági megbízottakat alkalmaznának, akik megfelelő irányítást adnának a falvak népének termelési kérdésekben. Ezek a megbízottak a megyei földművelésügyi hivatalok irányítása mellett működnek, amely hivatalok átlagosan 16 község mezőgazdasági ügyeit intézik, tehát körülbelül 40 ezer hektárnyi terület problémáit. A terv kísérleti jellegű megvalósítására az ilfov megyei Principele Mihai és Aprozi telep községeket szemelték ki, amelyek erre a kísérleti célra a legalkalmasabbak és ahol a minisztérium és az illetékes mezőgazdasági szervek felügyelete mellett kezdik meg a nagy szabású terv gyakorlati megvalósítását.

A 20 ÉVES ÉVFORDULÓ

(BUCURESTI.) (Rador.) A lapok meg emlékeznek arról, hogy most van 20 éve annak, hogy a román csapatok meg szállották a magyarországi vörös hadsereg feladatát. A lapok megfelelőképpen emlékeznek meg arról a nagyjelentőségű történelmi eseményről és visszaemlékezéseket és részleteket közölnek a megszállás történetéről.

A francia sajtó a tengelyhatalmak újabb katonai intézkedéséről

(BUCURESTI.) (Rador.) A „Semnalul” című lap francia lapszemlét közöl a tengelyhatalmak újabb katonai jellegű intézkedéseiről. A Petit Journal írja: „Érdekes, hogy a tengely katonai tüntetésének kezdete egybe esik a danzigi és magyar határmenti incidensekkel. Valószínű, hogy a német akció a lengyel bástya ellen irányul.”

A „Journal”-ban Saint Brice így ír: „Kötelességünk felemlíteni, hogy a len gyellelles megmozdulás célja a dél felé bekerítés lesz, amelynek végrehajtását Berlinben sürgősebbnek látják, mint egy Danzig elleni formális támadást. Ki kell emelni az események különös találkozását: Magyarország politikája szorosan a tengelyhatalmakéhoz simul. Ugyanakkor Németország a magyar állammal Szlovákiával szembe né területi igényeit lanszirozza, amely Szlovákia az 1919. évig a magyar szent korona országaihoz tartozott. Természetes, hogy egy ilyen ajándékot Magyarország jelentős árral kell megfizetnie: sem többel, sem kevessebbel, mint katonai egyesüléssel, amely esetben Magyarország a birodalomnak igazi fegyverhordozója lenne. De ez még nem minden. Jelentéseink vannak arról is, hogy a galíciai rutének izgatása ismét elkezdődött, ezek pedig vértesszérei az orosz-ukrajnai és kárpátaljai ruszinoknak. Ez az ukrán újjászületés nagy kérdése, amelyről a prágai államcsiny után annyit beszéltek és amely kérdést ma ismét felvetették.

Az „Oeuvre” megállapítja: „Nincs semmi kétség aziránt, hogy a londoni és párisi kormányok készen állanak Lengyelországot megsegíteni jogos érdekeinek megvédésében.”

— Szabadlára helyeztek Danzigban négy elitelt lengyelt. Varsóból jelentik: A danzigi lengyel főbiztoság erélyes fellépésére a szabadváros rendőrhatalmát büntetésük letöltése előtt szabadlára helyeztek több lengyelt, akiket előzőleg többéves fogházbüntetéssel sújtottak.

— Vizbefut a tengerészkatona. Kons tancából jelentik: Ion Calinescu tengerészkatona több társával a tengerben fürdött. Közben mélyen belemereszkedett a vízbe, ereje elhagyta és a tengerbe fulladt. Holttestét még nem került elő. Az ügyben a vizgálat megindult.

E. A. RODRY

SZEMBEN

A HALÁLLAL

(25.)

Green duzzadt arca rákvörös lett. — Hiába tett fel álarcot... Első pillanatban felismertem... Elég a tréfából, Yale... Meneküljön innen, amíg nem késő.

A detektív szürke szemel fenyegetően szikráztak az álarc résein keresztül.

— Zárd be az ajtót — mondta anélkül, hogy felém fordult volna. — Ugy... Most tartsd szemmel a barátainkat. Az első gyanus mozdulatra lőhetsz... Nekem még át kell néznie a páncélszekrény tartalmát.

Dr. Moor, aki idáig megrettenve és szótlanul állt, egyszerre megelevenedett.

— Megtiltom, hogy a páncélszekrényhez nyuljon — rikácsolta.

— Csönd — mondta Yale fojtott hangon. — Ha még egy szót szól, lelövöm.

Az ügyvéd sápadtan támolygott hátra és ösztönösen a főnök széles háta mögé húzódott. Yale a páncélszekrényhez lépett, felszakította az ajtót és lázasan keresgélni kezdett a különféle iratsomók között. Pisztolyomat Greenre irányítottam. Néhány perc telt el fészült várakozásban. Félszemmel barátomra pillantottam, felső teste eltűnt a szekrény belsejében. A szőnyeget mininkább beborították a kiszórt iratok és bankjegyek. Yale egyszerűsített módszerrel dolgozott. Kirámolta a szekrény egész tartalmát.

Green nem vette le tekintetét a detektivről, homlokán kidagadtak az erek, de nem mert mozdulni. Yale már az utolsó retesznél tartott, mikor kopogtattak az ajtón... Green váratlanul előre vetette magát. — Segítsé! — üvöltötte torkaszakadtából. — Törjétek be az ajtót... Segít...

Tovább nem folytathatta. Közvetlen közelről az arcába sütöttem pisztolyomat. A gáz azonnal megtette hatását. A hatalmas ember megtántorodott és zihálva kapkodott levegő után. Zavaros szemmel bámult rám, azután hirtelen előre bukott és mozdulatlanul elnyult a szőnyegen. Az ügyvéd rémüiten húzódott a szoba sarkába. Bizonyára azt hitte, hogy Green meghalt.

Az íróasztalt huzd az ajtó elé — mondta Yale, anélkül, hogy megfordult volna. Nekifeszültem a hatalmas butordarabnak az ajtóhoz toltam. Ideje volt. Nehéz csapodások zudultak az ajtóra. Yale felegyenesedett.

(Folytatása következik.)

Anglia tovább folytatja nemzetvédelmi előkészületeit

(LONDON.) Az alsóház 253 szavazattal 135 ellenében megszavazta a légvédelmi hitelekéről szóló törvényt. A vita során Walter Elliot népjóléti miniszter kijelentette, hogy az év végéig 32 tábor létesítenek a menekültek részére. Azután felvilágosítást nyújtott arról, hogy háboru esetére, Angliában mennyi kórházi férőhely áll rendelkezésre. Jelenleg százezer kórházi ágyat tartanak nyilván, de már augusztus végéig a kórházi férőhelyek számát további száz ezerrel emelik. A városok kiürítésére vonatkozó terv bármiféle veszély esetén a legapróbb részletekbe menően kidolgozást nyert.

Sir John Anderson a kormány részéről kijelentette, hogy a légvédelmi szolgálathoz jelentkező önkéntesek száma már meghaladja az egymillió 900 ezret és számuk az újabb jelentkezések folytán hatmillió huszötvenezerrel növekszik. Ugyanakkor bejelentették, hogy a városok rendelkezésére közel egymillió acélfedezéket bocsátanak rendelkezésre, amelyekbe légi vagy gáz támadások esetén közel hatmillió ember számára biztos menedéket

TESTEDZÉS

Északi atléták rohama a világcuccok ellen

(HELSINKI.) Az olimpiai stadionban tegnap nagyszabású nemzetközi atlétikai viadal volt, amelynek keretében megkísérelték a 3000 méteres síkfutás világcuccának megdöntését. A kísérlet nem sikerült, de az eredmény mindössze hattized másodperccel maradt el Höckert 8 p 14.8 mp-es világcuccától.

Részletes eredmények: 3000 m: 1 Jonsson svéd 8 p 15.4 mp, 2 Mäki finn 8 p 15.6 mp, 3 Pekuri finn 8 p 16.4 mp. 800 m: 1 Lanzi olasz 1 p 50.5 mp, 2 Hartike finn 1 p 54.2 mp, 3 Vallikari finn 1 p 54.3 mp. Szerdán Malmöben tartottak nemzetközi versenyt, amelyen világcuccokhoz közelálló eredményeket értek el több számban az északi atléták.

200 m: 1 Lindholm svéd 21.9 mp, 2 Strandberg svéd 21.9 mp, 800 m: 1 Andersson svéd 1 p 53.4 mp. A magyar Rátonyi 1 p 55.9 mp-vel hatodik helyen végzett. 1500 m: 1 Jonsson svéd 3 p 53.4 mp, 2 Mäki finn 3 p 54.7 mp. 3000 m akadály: 1 Isohollo finn 9 p 11.2 mp, 2 Larson svéd 9 p 12.2 mp. 110 m gát: 1 Lindberg 15 mp, Hármassugrás: 1 Ström norvég 15.10 m. diszkosz: 1 Sörliie norvég 51.15 m, kalapácsvetés: 1 Väirilä finn 58.67 m. Magasugrás: 1 Lundquist svéd 191 cm, gerelyvetés: 1 Atterwald svéd 66.62 m, 1 mérőföld: 1 Mostert belga 4 p 24.4 mp. Rátonyi magyar 4 p 25.8 mp-el harmadik. 5000 m: 1 Noji lengyel 14 p 57.6 mp. Csaplár magyar 14.51 mp-el harmadik.

SPORTNÁL VAGY MUNKÁNÁL IS SZERELJEN AZ ÉSZAKI ATLÉTÁK

Szemüvegeket orvosi előírás szerint készítünk!

Speciális acélárak raktáron. Prima alpacca evőeszközök feltűnő olcsó áron!

Kun Máttyás Fia R. T.-nél CLUJ, CALA MARECHAL FOCH No. 2.

Ruch—Szeged FC 3:2 (2:1). Chorzowból jelentik: A szegediek tegnap nagy küzdelem után vereséget szenvedtek a lengyel bajnokságtól.

Franciaországgal játsza utolsó Horhy Kupa mérkőzését a magyar vízipólóválogatott. Amszterdamból jelentik: A doctinchemi Horhy Kupa vízipólótornán csütörtökön szünet volt. A torna utolsó fordulóját ma játsszák le a következő műsorral: Olaszország—Hollandia, Belgium—Németország és Franciaország—Magyarország. A Horhy Kupa sorsa a belga-német mérkőzésen dől el. Ha a német csapat elveszít egy pontot a belgákkal szemben, ami nem valószínű, úgy a magyarok jobb gólaránnyal megnyerik a tornát, mivel a franciák ellen már nem érheti meglepetés.

Horvig, a 100 méteres gyorsúszás Európa-bajnoka a holland uszóbajnokságok során vereséget szenvedett Merkensteintől. A győztes ideje 1 p 02.6 mp, Horvig viszont 1 p 03.4 mp-t uszott.

Meránban rendezik az idei vívóvilág bajnokságokat. Rómából jelentik: Az ezévi vívóvilág bajnokságokat szeptember 1—14 között Meránban rendezik. A világbajnokság győztesei pazar tiszteletdíjat kapnak. A legértékesebb díj az olasz királyné hatalmas aranykupája. Díjat adott Mussolini miniszterelnök, a piemonti herceg, Balbo, Lybia kormányzója is.

A KAC atlétái is indulnak az országos stafétabajnokságokon. Románia ezévi staféta, deklon és marathoni bajnokságait szombaton és vasárnap rendezik meg Brassóban. A kétnapos versenyekre a KAC atlétái is felvonulnak és előreláthatólag bajnoki címekkel felékesítenek térnek haza.

Botrány a kerületi vízipóló bajnokságokon. A Kolozsvár kerületi vízipóló bajnokság mérkőzése során tegnap botrány volt. Az Universitatea—Napoca mérkőzés 3:0-ás állásnál az első félidőben verekezés miatt félbeszakadt. A Haggibor—KMSC mérkőzést a zsidó csapat 3:0 (0:0) arányban nyerte.

Marosvásárhely uszóbajnokságai. Marosvásárhelyről jelentik: Tegnap bonyolították le a város uszóbajnokságait, amelyek főbb eredményei a következők: 200 m mell: 1 Békés 3 p 10 mp, 2 Langa 3 p 28 mp, 100 m női mell: 1 Perlaki 1 p 44 mp, 2 Citrom 1 p 48 mp, 400 m: 1 Kelemen 5 p 44.8 mp, 2 Dózsa 7 p 39.6 mp, 50 m gyors: 1 Békés 28.6 mp, 200 m női gyors: 1 Tamás 3 p 21.6 mp, 50 m mell: 1 Békés 34.2 mp, 2 Jeney 36.8 mp.

Surisztika

o) Az Erdélyi Kárpát Egyesület kolozsvári osztályának turista szakosztálya a napokban tért vissza 11 napos székelyföldi turájáról. A kirándulás vezetői utjuk során a menedékházaknál és fürdőhelyek szállodáiban jelentős kedvezményt igényeltek kivívni az egyesület tagjai számára. A szovátai István-szállóban igen olcsó, ugynevezett turistaszállást vezettek be. Az EKE tagok a Medve-tóban való fürdőzésnél 50 százalékos kedvezményt élveznek. A Gyilkos-tónál a Zarug-villában a turisták részére közös hálót rendezett

be, amely csekély összeg ellenében áll rendelkezésre. A sutaí menedékháznál már megkezdődtek a téli sportra való előkészületek. A székely elszállásolására a menedékház emeleti részén 24 személyes közös hálótermet létesítettek. Hargitafüreden most épülő modern penzióknak a manzardjában szintén közös turistaháló létesül, amelyet azonban csak jövőre bocsátanak a természetbarátok használatára. Az Erdélyi Kárpát Egyesület csiki osztálya: 1052 méter magasságban Balánbányában üdülőtelepet épített, illetve a meglévő strandot és kád fürdőt átrenoválta. A strand nagymedencéje a felduzzasztott Olt vize. Gyergyószentmiklós város vezetősége nagy előkészületeket tervez a téli sporthétre, számítva a Hokky és Korcsolyázó Szövetség támogatására, amely itt remélhetőleg országos, esetleg nemzetközi versenyt rendez.

o) A Gyopár turista egyesület felhívja tagjainak, valamint társjeleket figyelmét az augusztus 12-től 27-ig rendezendő autós turára, amelyet a NAC turista szakosztály rendez a Gyopár turista egyesület részvételével. Indulás augusztus 12-én, szombaton este 10 órakor Oradeáról. Utidány: Oradea, Salonta, Arad, Timisoara, Buzias. Érdeklődni lehet a Minerva könyvkereskedésben, Regina Maria-ucca. 1. — A Gyopár turista egyesület bicikli szakosztálya ötnapos turát rendez augusztus 6—11-ig. Utidány: Cluj, Turda, Medgyes, Szeben. Tour-retour. Indulás 5-én, szombaton este 10 órakor az egyesület Cal. Motilor 8. elől. Ugyiszintén vasárnap reggel 7 órai indulással egynapos bicikli tura lesz a kolozsi sósfürdőbe, indulás az egyesület elől, vezető Májai Béla. Az ötnapos biciklitúrán gyakorlott biciklisek vehetnek részt. Turavezető Dénes Dezső.

o) A KKASE turista szakosztálya autós kirándulást rendez a tordai hasadék és sósfürdőhöz. Indulás folyó hó 6-án, vasárnap reggel 6 órakor az unitárius kollégium elől. Vendégeket szívesen lát a rendezőség. Érdeklődni lehet a Schuster és a Platsintár cégeknél, továbbá az unitárius kollégium tornatermében.

Sársaság

o) A Zsidókórházegyesület alapítójának, néhai Sebestyén Dávid elhalálozása évfordulója alkalmából, e hó 6-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a kórház templomában gyásznapélyt tart, amelyre alapítóit, tagjait és barátait ezuton is meghívja a Kórházegyesület vezetősége.

Rádió

SZOMBAT, augusztus 5.
Bucuresti. 7: Reggeli műsor. 12: Lemezek. 13:05: Délia hangverseny. 14:10: Hírek. 19:15: Hangverseny. 20:15: Argentina dalok. 20:35: Román dalok. 21:15: Táncezen. 22: Hírek. 22:15: Lemezek. 22:45: Románok. 23: Hírek. 23:15: Hangverseny.
Budapest I. 7:45: Torna, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11:20: Felolvasások. — 13:10: Énekszám, közben hírek. 14:20: Időjelzés, utána hanglemezek. 15:30: Hírek. 16:15: Mesék, majd időjelzés, hírek. 18:10: A regős csoport műsora, utána rádióposta.

19:10: Jazz zene, majd csevegés. 20:15: Hírek, majd hanglemezek. 21: Közvetítés Budapesti nagyvásártélepeiről. 21:30: A cigánybáró közvetítése a margitszigeti szabadtéri színpadról. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23:50: Hírek idegen nyelven, majd hírek. Budapest II. 20:30: Mezőgazdasági félóra, hírek. 21:20: Táncelemek. 21:50: Előadás. 22:20: Szalonzenekar.

KIS HIREK

(MADRID.) Egy autocar Real és Bacarro helységek között Quesateja közelében az országútról a szakadéka zuhant. 8 ember életét veszítette, 8 pedig súlyosan megsebesült. Az autocarban számos ifju falangista foglalt helyet, akik La Jaenbe igyekeztek, hogy a hatóságoknak arany és ezüst ékszereiket, illetve arany és ezüst pénzüket adják át az államkincstári fedezet növelésére.

(VARSO.) A lengyel sajtó közlése szerint Bechumban letartóztatták Mihail Veszolovszkyt, a németországi lengyelek szövetsége harmadik körzetének igazgatóját.

(DANZIG.) A Pát ügyvékség jelenti, hogy számos személyt hazatérülés vádjával a titkos rendőrség letartóztatott és repülőgépen Berlinbe szállították őket.

(JERUZSÁLEM.) A jeruzsálemi rádióállomás bemondója, aki a legutóbbi arab bombamerénylet következtében megsebesült, behalt sérülésébe, hasonlóképpen a rádióállomás ugyanakkor súlyosan megsebesült arab műszerésze is.

(ADDIS ABEBA.) Tegnap ünnepélyes kezek között felavatták az aostai hercegről elnevezett nagy csatorna első hétkilóméteres szakaszát, amely arra szolgál, hogy Tenessei környékén 3 ezer hektár művelő föld öntözését lehetővé tegye.

(SANGHAI.) A Tiencsin folyó vize kiáradt és áttörte a gátakat Tiencsin és Pe king között. A folyó vize előtört 150 kínai községet, mintegy 50 ezer lakossal. A Tien csin folyón a hajózást be kellett szüntetni.

(SANGHAI.) A Reuter jelenti: Tegnap az olasz tengerészek letartóztattak 26 kínai banditát. Ugyanakkor nagymennyiségű fegyvert és kézigranátot koboztak el tőlük. A banditák eltorlaszolták magukat egy kínai iskolában, amely a nemzetközi engedélymentes területeken kívül fekszik, de mely területek védelmével az olaszok vannak megbízva.

(JERUZSÁLEM.) A rádióadó iradát a legutóbbi bombamerénylettől kifolyólag rendkívül szigorúan őrzik.

(HÁGA.) A holland királynő tegnap hallgatáson fogadta Jonkher de Geer, volt minisztert, a tradicionalista párt elnökét, akit valószínűleg megbíz a már öt hete tartó kormányválság megoldásával és az új kormány megalakításával.

(NEWYORK.) A legújabb jelentés szerint Colorado állam Green Mountain körzetében, ahol a sztrájkolók elfoglalták a bányákat, kihirdették az ostromállapotot. A felfegyverzett rendőrség áttörte a bányászok blokádját és így közel 200 sztrájkőrő folytatni tudta a munkát. Amikor erről az Amerikai Munkásszövetség tagjai Denverben értesültek, gépkocsikon a helyszínre siettek és valóságos harcba kezdtek a rendőrökkel. A harcban három közülük súlyosan megsebesült. A körzet telefonvonalait a sztrájkolók elvették. Két gyalogsági század teljes fegyverzetben és tüzérségi kiegészítéssel a helyszínre ment, azzal a rendeltetéssel, hogy minden áron fojtja el a zendülés-jellegű mozgalmat.

— Az importált rongy forgalmi adója. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a behozott rongy után kilogrammonként 4 lej a kincstár és 1.40 lej a nemzetvédelmi alapra fizetendő fixilleték gyanánt tekintet nélkül arra, hogy a külföldről behozott rongyot milyen célra használják fel.

Tökéletes eleganciát nyújt

Czink-

által tisztított és festett ruha

Az erdélyi utak korszerűsítése

Az egész ország közvéleménye nagy megelégedéssel fogadta azt a beszámolót, amelyet Mihail Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter az utak korszerűsítéséről tartott. Sok függ attól, mondotta a miniszter, hogy a mi közlekedési úthálózatunkban a modern elgondolások érvényesüljenek. Volt nekünk eddig is utépítési politikánk, de a munkálatok nélkülöztek a megfelelő tervszerűséget. A legfőbb közlekedési ut, amelyet a háboru után valósítottak meg, a Bukarestet és Nagyváradot összekötő nemzetközi országút volt, amelyet egy svéd utépítési társaság kölcsönének révén realizáltak. A többi utak nem mindenben voltak a gyakorlati követelményeknek megfelelők. Az utak építési anyaga sem volt a legkifogástalanabb és így sok helyen inkább illúzió számba ment a megfelelő utvonalakról való gondoskodás ténye.

Az első igazán céltudatos utépítési politika, amelynek keretében minden vonalon a kérdés minél tökéletesebb megoldása tapasztalható, most érvényesül Ghelmegeanu miniszter erélyessége és teremtő szelleme révén. Az új közlekedési utak egy új fejlődési fokot is mutatnak annak a gazdasági élet és a boldogulás fejlesztésére irányuló kezdeményezéseknek keretében, amelyeket a mai kormány megvalósít. Ez a kormány különös figyelmet fordít Erdélyre. Ezt a tartományt most a fővárossal és az ország más részeivel korszerű új ut köti össze, amely Halmán, Kolozsváron, Nagyszebenen és az Olt-völgyön halad át egészen Bukarestig. Egy másik mintaszerűen megvalósított utvonalt Nagyváradot Arad-dal, Sebest Dévával, Aradot Temesvárral köti össze. Tehát az Erdély északi részében levő királyi helytartóságoktól Délbánát felé vezet el.

Nem lehet kétség aziránt, hogy ezeknek az utvonalaknak meg van a nagy gazdasági jelentősége. Elsősorban is az, hogy ilyen módon a falusi lakosság terményeinek értékesítése sokkal könnyebben oldható meg. A nagy erdélyi városok összeköttetést kapnak a falvak felé és a falvak termelése biztosíthatja az élelmiszeri központok ellátását. A szállítások a legkedvezőbb feltételekkel történhetnek meg, nem beszélve azokról az előnyökről, amelyekhez ilyen módon a természetjárás és turisztaság jut, valamint azokról az előnyökről, amelyekben ezen a révén az erdélyi fürdő- és üdülőtelepek részesülnek. Ezeknek a jövedelmezősége az utak korszerűsítése révén könnyen megkészszerződhetik és lehetővé válik az, amit már régóta óhajtottunk, hogy minél több külföldi látogasson el országunkba és ismerhesse meg annak szépségeit. A külföldiek tömeges látogatása az utóbbi időben nyilvánvalóan éppen ezért emelkedő irányzatot is mutat.

Másfelől most kedvező megoldást nyert a Mócvidék és Máramaros közlekedési kérdése is. Erre a célra a közlekedésügyi minisztérium körülbelül félmilliárd lej összegben különleges hitelekét folyósított és használt fel. De jelentős javulás észlelhető a helyi jellegű utak építésénél is, olyan utaknál, amelyek egyes tartományok életét kapcsolják bele a nagy nemzetközi úthálózatba, de ugyanakkor a belföldi piac szempontjából is jelentősek, mert elősegítik a kiviteli lehetőségeket.

Ime ezek azok a nagyszabású eredmények, amelyeket az utépítési politika korszerűsítése jelent. Ezek a szép eredmények pedig elsősorban is Ghelmegeanu miniszter tevékeny munkájának és bátor kezdeményezésének köszönhető, aki ezen a téren annyit tett, mint mások talán egy évszázad alatt hatalmas lendülettel vitte előre Romániát a fejlődés és haladás terén.

Több mint kétezer kolozsvári polgár felebbezte már meg a város által kivetett lakbérleti adót

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A város iktatóhivatala napok óta ostrom alatt áll. Az ostromló sereg: a város polgársága, amely jogtalanul tartja az ötszázalékos lakbérleti adót és ezért felebbezésel támadja meg a kirovásokat.

Az öreg városháza talán sohasem látott ilyen forgalmat, mint ezekben a napokban, amikor a polgárság úgy érzi, hogy méltánytalanság történt vele.

Megadóztatták olyasvalami után, amiből haszna nincs, csak kiadást jelent számára.

A városi iktatóhivatalban már napok óta, a városi adókirovások megindulásának időpontjától kezdve, állandóan „telt ház” van. Hosszu percek teltek el, amíg a városi polgár benyújthatja felebbezését az iktatóhivatal vezetőjének és ezzel elindítja a jogorvoslás útját a sérelem ügyében.

Alig néhány nap alatt több, mint kétezer felebbezés futott be az iktatóhivatalba a lakbérleti adó ellen. De a felebbezések áradata ezzel nem ért véget, mert az adókirovások még a hó-

nap végéig folynak és így várni lehet, hogy tömegével felebbezik meg az ötszázalékos lakbérleti adót.

A legtöbb felebbező azzal érvel, hogy a városnak nincs joga megadóztatni a lakbért, mert az a bérleti számlára nem jövedelmet, hanem kiadást jelent. Az alkotmánytörvény pedig ilyen adót nem ismer. Ilyen címen megadóztathatnának bennün két akkor is, ha vásárolunk valamit, bár a vásárolt árunak az adóját közvetve már megfizettük.

Ez elég erős jogcím arra, hogy a lakosság által sérelmezett adót a város vezetősége törölje. Első fokozaton a városi felebbezési bizottság valószínűleg rendeltetésül a panaszokat.

Az ügy eldöntése a bíróságra vár, amelynek elvi jelentőségű döntésében kell leszögeznie: összeegyeztethető-e az alkotmány szellemével a közigazgatási törvény rendelkezése az ötszázalékos lakbérleti adóról, vagy sem.

RIO MOZGOBAN

Csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap 3, 6 és 9 órai kezdettel. Ne mulassza el megnézni. Csak pár napig látható még. A n. é. közönség kérésére. Clujon utóljára.

1. Az orgonavirágzás

Fősz.: Nelson Eddy és Jeanette MacDonald.

2. A sanghai éjszakák

Pazar rendezésű filmoperett. Fősz.: Dick Powell és Doris Weston. Tartalmi leírások mindkét filmről a kasszánál kaphatók.

A bálnaolajtól az ezermillió fontos kölcsönig

(I. közlemény.)

(BERLIN.) Dr. Wohltat miniszteriumi igazgató a kiváló gazdasági szakértő vezetésével tudvalevőleg több tagú német bizottság járt Londonban, hogy bizonyos időszere gazdasági tárgyalásokat lefolytasson. Az angol sajtó természetesen találgatásokba bocsátkozott annál is inkább, mert Angliát különösen érdekli Wohltat személye, mióta a német-román gazdasági tárgyalásokat az úgy komplikáltsága ellenére amerikai gyorsasággal és mindkét fél számára csak előnyökkel járó eredménnyel fejezte be. Wohltat dr. tárgyalta Hudson angol államtitkárrel és ezzel a tárgyalással kapcsolatosan járta be a világot az angolok által állítólag hivatalosan felajánlott ezermillió fontos angol kölcsönt Németország részére abban az esetben, ha bizonyos ellenőrzési lehetőségeket nyújt a kölcsönadó fél számára. Aki a németeket ismeri, nem hisz abban, hogy az ezermillió fontos terve különösen az említett feltétellel együtt valóban komoly tárgyalási alapja lehetett Londonban. Wohltat miniszterigazgató valóban a bálnaolaj konferenciára utazott Londonba. London és Berlin között vannak ugyanis még olyan kérdések, amelyekkel csak üzletemberek intézhetnek el egymás között. Ilyen például a bálnaolaj ügye.

A német ellátási problémák egyik legsúlyosabbja ugyanis a zsiradék. Bonyolult eljárásokkal sikerült a német disznózsir és vajtermelést jelentősen felfelé emelni. 1933-ban Németország saját szükségletének csak 48, de 1938-ban már 56 százalékát fedezte belföldi termeléséből. A zsiradékellátás során a bálnavadászat fejlesztésére is sor került. A bálnaolajat és a bálna melléktermelvényeit tudniillik, a német ipar, kitűnően felhasználja. Rövid idő alatt megszervezzék a német bálnavadász flottát. Hét anyahajó 102.300 tonna ürtartalommal és 56 vadászahajó járja a tengert. A vadászok bálnát a hajón dolgozzák fel és külön tanulmányt lehetne írni ezeknek a hajóknak csodálatos műszaki berendezéséről. Jellemző a bál-

navadászat ütemére, hogy 1936-37-ben 33 ezer tonna bálnaolajat nyertek. 1937-38-ban 92 ezer tonna az eredmény, 1938-39-ben pedig nyolcvanezer tonnát hoztak haza az „uszó gyárak”. Ez a visszaesés nemcsak a német vadászflottát érintette, de a nemzetközi bálnavadászat is szembekerült egy olyan problémával, amelyre London segítségével keresnek megoldást.

Wohltat londoni tárgyalásainak tehát az volt az egyik fő jelentősége, mert ha csupán a zsiradékellátásról tárgyalt volna, a német devizaellátás szempontjából már az is mérhetetlen fontossága. Az önállóság kétségtelen fejlődésének ellenére ugyanis 1938-ban 384,3 millió márka értékű zsiradékot kellett külföldről behoznia. Az idei év első három hónapjában pedig 90,8 millió márka értékűt. Szóval egyáltalában nem gyerekjáték a bálnavadász konferencia munkája, ha csak ipari zsirokról és az ezzel kapcsolatosan felmerült kérdésekről esett szó. Wohltat londoni tárgyalásain.

Ezermillió font nem szárait

Az ezermillió font szörnyű szám. De bizonyos, hogy nincs az a pénz, amelyet Németország hajlandó volna fegyverkezési ütemét, vagy idevonatkozó iparát bármilyen alakban befolyásoltatni. Felőlten újsághírek és az idevonatkozó cáfolatok forgatagában kevés a remény arra, hogy az ezermillió fontos valóságos történetét hamarosan és hiteles forrásból megismerhessük. De az összeg nagysága csak az egyszerű halandó lép hetet meg. Ezermillió font nem tétel, ha Anglia ezzel egy esetleges háborút takarít meg magának. Anglia gazdagsága kétségtelen. Míg 1939 március végén Amerikában volt a világ 63 milliárd márkát kitevő aranyából 37,6 milliárd Anglia kezén van még ma is. Hat milliárd, pontosan ugyanennyi aranya van ettől eltekintve Franciaországnak is. De nem az arany a fontos. Ha az olvasó a legrosszabbat reméli, azt ugyanis, hogy ez az ideges Európa végeredményben mégis a háboruba keveredik, ezermillió fontos Anglia hamarabb elkölt, mint ahogyan azt hisszük. A háboru ugyanis

pénzbe kerül. A hadianyagokat, az emberi táplálékot, olajat, hadifontosságú nyersanyagokat csak pénzzel lehet megvásárolni. Itt azokról a nyers anyagokról beszélünk, amely nélkül háborút viselni ezen a világon senki sem tud. Anglia sem. Carl Weis igen érdekes számokat hozott fel erre vonatkozóan a Deutsche Allgemeine Zeitungban néhány nap előtt. A német tábori tüzéség 1870-71-ben 338 ezer lövést, az erdítésekkel támadó ágyuk pedig 317 ezer lövést adtak le összesen. A világháború alatt 1918 szeptember 12-én a San Michel előtt elhuzódó német arcvonalat olyan pergőtűzzel árasztották el, amelynek során 4 óra alatt egymillió százézer löveg robbant. Az előbb említett német-francia háború folyamán a német gyalogság összesen huszmillió puska lövést adott le. 1914-18-ban az átlagos havi szükséglet 200 millió tőltény volt. Ugyancsak 1870-71-ben 1,35 millió német állott fegyverben, 1914-18-ban 13,25 millió ember harcolt. A francia-német háboru költségei a két hadviselő fél mindenikénél hétmilliárd márkát emésztettek fel. A világháboru „ára” pedig ezermillió márká volt.

Mit számít ilyen tételeknél ezermillió font?

Sir Eric Goddes 1915-ben huszezer darab gépfegyvert követelt az angol hadsereg számára. Kitchener kinevette és nagyzási háborúval változta. Három év múlva az angol hadseregnek 200 ezer darab géppuskája volt, de szakértők szerint még ez is kevés. Possony a kiváló theoretikus Die Wehrwirtschaft des totalen Krieges című munkájában megírja, hogy egy mai tömeghadse reg évi szükséglete — aszerint, hogy támadó vagy védekező háborúról van szó — száz-kétszáz ezer géppuska, 12.500 vagy 22.500 ágyú, negyvenezer léghajító ágyú és így tovább. Liddel Hart: The Future of Infantry (A gyalogság jövője) című 1933-ban megjelent munkájában egy védekező állam háborus vas- és acéltermelését 15 millió tonnára teszi, de támadó háborúban már negyvenmillió tonna a tétel.

Amerikai szakemberek megállapítása szerint egy, a fronton harcoló katonának köztölt kilenc szakképzett munkásnak kell állania a műhelyekben. Ez a kilenc munkás gyártja a hadianyagot, amelyet ismét csak pénzért kell megvásárolnia a hadviselő államnak. Természetes, hogy egy állam, amelynek csak pénze van, ipara azonban szervezetlen, minden nyersanyagbősége mellett elvesztette a háborút anélkül, hogy elkezdte volna. De ilyen állam a világon nincsen. A szűkölködő országokkal szemben, ahol megfeszített munkát, ipart, kereskedelmet, mindent feláldozó személyes hősiességet és erőmegfeszítést dobna a mérlegre, ott állanak a bővelkedő országok, ahol mindazt, amit nekik a szerencse, vagy a szerződésekkel megszerzett előnyök jelentenek a számukra, idegfeszítő munka helyett a továbbiakban még jól kigondolt pénzügyi műveletekkel támasztják alá és erősítik meg. Amit akarnak, azt meg is szerzik, mert pénzüik van. Ezermillió font tehát ilyen esetben minden elképesztő számbeli magassága ellenére sem számít.

(Befejező közlemény következik.)

— A szabómunkások nyári táncmulatsága. A kolozsvári szabóipari munkások augusztus 5-én, szombaton este 9 órakor nyári táncmulatságot rendeznek a Lloyd-étterem (Magyar Színházal szemben) összes helyiségeiben. Szép ségvényen, pompás műsoru kabaré és elsőrangú tánczene gondoskodik a közönség jó hangulatáról.

— Ásóval agyonverte apját a mostohafiú. Husiból jelenték: Cioara községben Cristea Codreanu 61 éves földműves valami földgyűlöli kifolyólag régóta rossz viszonyban élt mostohafiával. Tegnap az apa és mostohafia között újabb veszekedés keletkezett, amelynek során a fiú egy felkapott ásóval olyan erővel ütötte fejbe mostohaapját, hogy az eszméletlenül rogyott a földre és rövid idő múlva kiszívódott. A gyilkos fiút a csendőrök letartóztatták.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ÁRAINK: Szavanykát 1 lej, vastagabb betűkkel 2 és 3 lej, Jelíges és cím nélküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Legkisebb hirdetés ára 10 lej. Csak portózott jelíges leveleket továbbítunk és csakis válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett vesszünk fel. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznapi megjelenésre csak délelőtt 10 óráig vesszünk fel.

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, (akár tört állapotban), gyémánt és briliáns köveket állandóan vesszünk. Casa Orologerilor, Cluj, Piața Mihai Viteazul 11. szám. (2532)

MAKULATURA, ujságcsomagoló papírt kapható 10kg-os tételekben a kiadói ártalban.

SÜRGŐSEN eladó Str. Donat 103 alatt Szamos mentén 1514 nm. kert nyaralóházal 95 ezer lejért. Erd.: Tokay, Str. Donat 198. (1789)

ÓCSKARUHÁKAT jó árban vesszünk, dus választékban olcsón eladók. Grünfeld, Str. Regina Maria 6. (1810)

HÁZ piactéren üzlethelyiséggel eladó. Str. Horea 25. (758)

FODRÁSZÜZLET központban betegség miatt minden elfogadható áron eladó, vagy ahhoz önálló társat keresek, csekély készpénzzel. Erd.: Klopót, Str. Memorandului 10. IV. em. (1799)

CORNVALD kazán egycsöves 5-6 méter hosszú, 150 centiméter szélességű teljesen jó karban megvételre kerestetik. Hosszu, Cluj, Str. Gen. Poetas 5. (1182)

BÁCSATOROKBA nyolc hold területen kőbánya, szántó, kaszáló, 1 szoba, konyha, istálló eladó. Bővebben dr. Demeter Ioan, Str. Bratianu 29. (1661)

ÓCSKARUHÁKAT és télikabátokat ma gas árban vesszünk, házhöz is megyek. Grünfeld, P. Unirii 18. (1711)

ELADÓK kész konyhabutorok. Bármilyen olcsón vállalunk. Dinescu asztalosműhely. Institut Corector, Str. Fabrica de Zahar 47. (1757)

ELKÜLTÖZÉS végezt eladók: antik komód, vitrin, klub-garnitúra, konyha, heverő, szekrény, stb. Str. Pasteur 10. (1508)

ÓCSKARUHÁKAT, télikabátokat vesszünk, igen nagy választékban eladók. Grünfeld, Str. Reg. Maria 14. (1835)

A józseffelvi segélyakció téglavetőgépeket keres megvételre, vagy bérebe járgányt együtt, esetleg motor hajtásra. A téglák rendes normál méretűek, az anyag vályog. Lehetőleg garatos gépet keresünk, amely az összegyűrt anyagot téglává préseli, esetleg olyat, amely a száraz anyagot összekeveri és a nyers vályog tégláig minden munkát elvégez. Árajánlatokat a gép leírásával és rajzával Magyar Népközség Cluj, Str. Bratianu 3. címre kérünk. (1866)

ÓCSKARUHÁKAT, télikabátokat felemelt árban vesszünk, olcsón eladók. Str. Memorandului 4. sz., kapu alatt. (1885)

KERÉKPÁR feles, új gumikkal eladó. W. Schulleri, P. Unirii 4. (1884)

HÖLGYFODRÁSZATOMAT bérebe adnám jó szakembernek. Leveleket „Kévéskaució” jelíggel a „Jóestét!”-be kérek. (1475)

FIGYELEM. Nagy tétel szövet és mosómaradék érkezett Sámuel, Str. Măloasă 19. (1906)

OLCSÓN azonnal eladó 820 vasrámás cséplőgarnitúra minden engedéllyel, benzínmotorral. Str. Din Dos 1. (1915)

EGY irodai íróasztal eladó, ugyanott 1 szoba butorozva irodának kiadó. Cal. Moșilor 59. (1916)

KÉKLÁNGOSITOM Primuszát, Petroluxát, rehrfőzőjét kifogástalanítom. Református teológiával szemben, sarkon. Zeiler bádogos. (1919)

ELADÓ 3 hold gyümölcsös házzal a Kerekdomb közelében. Felvilágosítások: Str. Andrei Ady 3. (1923)

RÓZSAFAHALÓ komplett sürgősen eladó. Ugyanott 1 szoba, konyha lakás aug. 15-re átadó. Spielmann, P. M. Viteazul 25. (1927)

FŐZŐKEMENCE 2 karikás eladó. Str. Barițiu 10. Házmaster. (1932)

RÓKAMIER, schöberfotelek, hencserek, női varrógép olcsón eladók. Str. Dogarilor 3. Szabó. (1933)

JÓ állapotban levő chamotte téglák és liszt kapható a sörgyárban, Tg.-Mures. (2564)

BOROS, pálinkás és káposztás hordók 25, 50, 100, 200 literesek eladók a targonmuresi sörgyárban. (2565)

ÁLLÁST KERES

ÉRETTSÉGIZETT, románul perfekt beszélő, 25 éves fiatal ember keres bármilyen neki való állást 10 ezer lej garanciával. Irodába, raktárba, felügyelőnek, portásnak, liftkezelőnek, kasszába, trafikba is Szívesen elmennék öregebb uricsaládhoz felolvasni. 1000 lejt fizetek annak, aki egy állandó, biztos, jó álláshoz juttat. Cim: Található vagyok minden délelőtt a „Jóestét!” kiadójában. (1930)

ÁLLÁST KAPHAT

JÓMEGJELENÉSŰ bejárónó kerestetik egész napra, Str. Saguna 4. (Restaurant). (2546)

A szamosfalvi fürdő vendéglője alkalmazna egy elsőrendű 4-5 tagú urizenekart. (2548)

SPULNIZÓ lányokat felvesszünk. Helios Str. Paris 38. (1831)

HÖLGYFODRÁSZ segédet, vagy segédnőt azonnali belépésre felveszek. Cal. Reg. Ferdinand 87. Fodrászat. (1837)

SZABÁSBAN jártas férfi fehérenemű varrónő állandó munkára felvétetik. Cal. Victoriei 39., emelet. (2555)

ELADÓT keresünk napi 40-50 liter tej szállításra. Prezensky, Cal. Reg. Ferdinand 67-a. (1938)

FIATAL leányt üzleti teendőkre felvesszünk. Bonboneria, Str. Regina Maria 34. (1921)

HÁZI munka ellenében fiatal pár lakást kaphat. Str. Bădescu 9. (1925)

IPARI vállalat felvesz némi irodai gyakorlati rendelkező urileányt, ki számlázni és gépirni tud. Ajánlatot igények ismeretével „Állás II.” jelíggel kiadókba kérek. (1934)

KÜLÖNFÉLÉK

MEGNYILT P. Unirii 10. (udvarban) „Merinetex” szövetáruház. Valódi angol mintájú, tiszta gyapjú „Homespun” sport szövetek gyári áron kaphatók. (1904)

CFR Mandat de transport birtokosai előnyös feltételek mellett szerezhetik be fájukat Lázár fatermelő cégnél, Str. Gh. Barițiu 28-a. (910)

10-15.000 lej kölcsönt keresek, biztos garancia mellett, magas kamat ellenében. Cim a kiadóban. (1847)

MENÜ étlap szerint 18, vacsora étlap szerint 12 lej. Kihordásra is. Este gratar és frissen sülték. Str. Memorandului 11. (2432)

309 (Háromszázkilenc) lejes áron szerezhetők be a Háztulajdonos Szövetség tagjai az előírtas szemetes ládát a Szövetség irodájában. A nemtagok részére ugyanaz 329 lej. (2547)

ERNYŐK legtartósabb kivitelben, javítások, áthuzások olcsón Ernyőüzemben, C. Reg. Ferdinand 3. udvarban. (1896)

NEMET nyelvet biztos sikerrel, akadémiai és egyetemi anyagot is tanít Székely-né, Str. Iuliu Maniu 4., II. emelet, ajtó 3. (8454)

FRANCIÁUL tanítok nőket és gyermekeket. Adorján Márta, Cal. Traian 39., I. emelet 4. szám. (1917)

NYUGDIJAS uriember finomlelkületű, vagyonos nyugdíjas nőt keres élettársul. Jellege: „Őszi verőfény”. (1920)

PUSKÁS Penzsinek levele van, kérem átvenni. (1922)

PÓTVIZSGÁRA előkészít számtantánár. Cim a kiadóban. (1924)

ELVESZETT egy piros ridikül a Baron L. Pop és Mar. Foch utcák között. Megtalálójá szíveskedjen Cal. Reg. Ferdinand 20 sz. I. em. alá beadni. (2566)

KIADÓ LAKÁS

MŰHELYNEK, gyárnak, raktárnak, hízaladának alkalmas helyiségek elkülönített telken kiadók. Értekezni Grün, Calea Traian 40. Iparáram bevezetve. (1438)

Öt irodahelyiség és egy nagy terem azonnalra kiadó a volt Munkás Otthonban, Str. Väii 7. szám alatt. (2513)

KIADÓ azonnalra 2 szoba, konyha Minorita-ucca 2. és 1 szoba, konyha Calea Regele Carol 46. (1756)

KIADÓ egy lakás, szoba, konyha mellék helyiségekkel. Cal. Maramuresului 12. sz. (1872)

KIADÓ egy szoba, konyhás (esetleg 2 szoba) önálló napos lakás, külön előszoba stb.-vel főtér mellett. Str. Matei 5. Portánál. (1878)

KAPUALATTI alkalmas bejárati butorozott szoba kiadó azonnalra, urnak, vagy hölgynek. Cal. Moșilor 81. (1903)

KIADÓ egyszoba és egy 2 szobás fürdőszobás, előszobás uri garzonlakás. Strada Goldis 8. (2563)

BETONOS szuterin M. Viteazul téren viz, villany gáz bevezetve, üzemhelyiségnek, vagy kisebb gyárnak kiadó. Spielmann, P. M. Viteazul 25. (1926)

KIADÓ egy szoba szuterinbe. Str. Gen. Neculcea 8-a. Barátok temploma mellett. (1918)

KIADÓ szeptember 1-ére szoba, konyha, fürdő, teljes komfortos lakás a Str. Bucurestiben. Érdeklődni Kun, Str. Reg. Maria 20. sz. alatt. (1893)

LAKÁST KERES

FÜGGETLEN 28 éves izraelita iparos keres egy jobb izraelita családnál lakást, vagy teljes ellátást, komoly ismeretség céljából. „Ismeretség” jelíggel a kiadókba. (1928)

Mozi

CAPITOL MOZGÓ: A családi háromszög. A férj, a feleség és a szerető. Fősz.: Sacha Guitry, Raimu, a franciák nagy jellemzője és Jacqueline Delubac. A film előtt Paramount világhírű. Előadások kezdete: 5.20.

ROYAL MOZGÓ: Ezek kérésére visszahoztuk az év legnagyobb filmjét: SUEZ. Fősz.: Tyrone Power, Loretta Youn és Annabella. 2 előjáték. Előadások mindennap 3.20-tól.

SELECT MOZGÓ: Bolondos vakáció. Ginger Rogers és Douglas Herhes jun. zenés vígjátéka.

URANIA MOZGÓ: Katia a kék démon. (Spanyol szenvedély.) Prosper Merimé „Carmen” című elbeszélésének filmváltozata, tele spanyol dalokkal és táncokkal. Fősz.: Imperio Argentina, világhírű spanyol énekesnő.

THALIA MOZGÓ: Atlantis. A szezon szenzációja. A legmonumentálisabb filmre mék. Mindkét rész egyszerre egy helyért. Előadások: 3, 6 és fél 10 órakor.

RIO MOZGÓ: Ma 3, 6 és 9. I. Az orgánvirágzás. Fősz.: Eddy Nelson és Jeanette Mac Donald. II. Shanghai éjszakai. Fősz.: Dick Powell és Doris Weston. Köv. műsorunk aug. 7-9-ig: Antonio Adverso. Monumentális filmszéria. Mindkét rész egyszerre. Fősz.: Frederich March és Olívia de Haviland.

Szamosmenti hírek

(DEJ—DÉS.) A nagy nyári kánikulában jég nélkül áll most Dés városa. Előző három évvel egy társaság felállította a jéggyárat, olyan formában, hogy a város szabályrendeletet léptetett életbe, amely szerint többé nem szabad a Szamosról jeget vágni, hanem a jéggyártól kell mindenkinek beszereznie a jeget táblánként 12 lejért. Ez hasznos dolog volt egész mostanig, amikor a jéggyár tulajdonosai kéréssel fordultak a városi tanácshoz, engedélyezze, hogy a jég táblánkénti árát 12 lejről 16 lejre emelhessek. A tanács a kérést elutasította, mire a jéggyár beszüntette üzemét. A város így jég nélkül maradt. A polgármester erre való tekintettel engedélyt adott a désieknak, hogy további intézkedésig a szamosújvári jéggyárból szerezhessek be szükségletüket. Naponta így egy gépkocsirakomány jég érkezik, de ez természetesen nem fedezi a város szükségleteit. A szamosújvári jéggyár azonban nem tud többet előállítani. Okulva a mostani helyzeten, jó volna, ha a hatóságok már jóelőre gondoskodnának, hogy hasonló jégínség többé semmi körülmények között ne léphessen fel.

Az augusztus elsejei dési országos vásár meglehetősen gyengén sikerült. Az elmaradhatatlan vásári tolvajok azonban most sem hiányoztak. Valan Dumitru rendőrkomiszár, a bünygyi osztály vezetője személyesen tartóztatta le Kolos Sándor florestii, Bagya Marin és Vancea Maria monostori lakos, vásári tolvajokat, akik éppen javában „működtek”, bakancsokat, ruhaneműket lopkodva. Előállították őket a rendőrségre, ahol beismerték tettüket, valamint azt is, hogy a múlt hónapban több sátorban hasonló módon operáltak. Átadták őket a dési ügyészségnek.

Hatus Florica, Dimbu (Szamosmegye) községbeli asszony felakasztotta magát. A szomszédok azonban észrevették tettét, a csűrbe siettek és levágták. Az asszony törvénytelen házasságban élt Topan Iuon férfivel, aki azt mondotta neki, hogy már nem szereti többé sem őt, sem a gyermeküket és menjen el tőle. Hatus Florica emiatti elkeseredésében követte el tehát a tettét.

A szamosmegyei Kápolna községben ismeretlen tettesek több helyen betörték. Vegyan Arsenitől az ablakon át behatolva háromszor lej készpénzt és sok ruhaneműt, özv. Mik Katalintól 1500 lej készpénzt és ruhaféléket loptak el. A galgói csendőrség erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére, akik valószínűleg vándorcigányok lehetnek.

Blenkemezőn (Szamosmegye) betörték Mic Gavrilă papnál az ablakon keresztül. A tettesek kétezer lej készpénzt és ruhát, Igna Constantintól 1500 lej készpénzt és ruhát vittek el az ismeretlen tettesek. A galgói csendőr-

ség erélyesen nyomoz. Trifan Vasilie peccsészeghi lakos jól megrakta a kétlovas szekereit és elindult vele Désre. Felsőkosály faluban a fászkér Ciupe Gavrilă 3 éves kislányát elgázolta. A kossi keresztülment a kislánykán, aki azonnal meghalt. A csendőrség kiszállt a helyszínre és Trifant őrizetbe vette.

Horvát Tódor rettegi lakos elment Bacza községbe és ott betört Rosmann Hugó kereskedőhöz. A fiókból kétezer lej készpénzt és nagymennyiségű dohányt lopott el. A betörést úgy hajtotta végre, hogy a ház oldalfalát áttörte és azon keresztül hatolt be az üzletbe. A rettegi csendőrség rövid nyomozás után a tettest Horvát Tódor személyében elfogta, aki beismerte tettét. Bekísérték a dési ügyészségre. Nagy Péter.

A várbeli templom főpapja lett Adorján Gábor vezető lelkész

(TG.-MURES-MAROSVÁSÁRHELY.) Naggyűlést tartott a helyi református egyháztanács, amelynek egyetlen napirendi pontja volt Adorján Gábornak, Marosvásárhely kitűnő vezető lelkészének a várbeli főtemplom parochiához való méltó áthelyezése. A kérdés, amely hosszú ideje már napirenden feküdt, abban a pillanatban vált időszerűvé, amikor Tóthfalussy József esperes nyugalmába vonult és helyét, minden református ember igaz öröme Adorján Gábor töltötte be. Ettől a pillanattól kezdve Marosvásárhely egyetemes református társadalma Adorjánit ismerte el vezetőnek, aki rövid itteni pályafutása alatt az elévülhetetlen és elvitázzhatatlan alkotások egész sorozatát mondhatja magáénak. Nyilvánvaló tehát, hogy a most megtartott teljes presbiteri gyűlés egyhangú lelkesedéssel hívta Adorján Gábot a várbeli nagytemplom főpapi tisztére, ami minden vonatkozásban méltó elismerése és megbecsülése a legnemesebb emberi ténykedéseknek, amiket viszont Adorján Gábor olyan időkből és adottságok közepette fejtett ki, amikor a hátamögötti intrika, lépést lépésre követve gáncoskodott és kutmérgezett.

Vesztett kutyák garázdálkodtak Brailában

(BRAILA.) Az állategészségügyi felügyelőseget értesítették, hogy a városban több vesztett kutya garázdálkodott. Mihail Dumitriu bodegatulajdonos vesztett kutyája tiz személyt, egy harmadik pedig 2 lakost harapott meg. A hatóságok rendelkezésére az összes érdekelteket kezelésre beszállították a galaci Pasteur intézetbe. Ugyanakkor a rendőrség széleskörű hadjáratot rendelt el a Braila város területén levő kóbor kutyák kiirtására, mert az a feltétele, hogy a vesztett állatok több kóbor kutyát is megmarhathatnak és még további tartani.

Hírek

NAPTÁR. 1939. Augusztus 5., Szombat. Róm. kat.: Hav. Bold.-A. Prot.: Oszwald. Ort.: St. M. Eusignie. Izr.: 20 Ab.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK: Egész évre 550, félévre 280, negyedévre 150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉT!

PROGRAM

Üdvárlo: Remek napos az idő. Menünk ma valahová. Jó?
Leány: Jó. A moziba...

BARÁTOK

— Mondd meg, kedves barátom, röviden nekem, hogy mi az, hogy közadóság.

— Mondok én neked valamit. Ne beszéljünk mi közadóságról, beszéljünk mi csak arról az ezer lejről, mit a múlt évben kölcsönkértél tőlem és mindeddig elfelejtettél megadni...

— Ügyeletes gyógyszerárak. Augusztus 5-én, szombaton reggeltől augusztus 12-én, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Unicorn, Unirii-tér; Demeter, Motilor-ut; Somlea, Regele Ferdinand-ut; Dr. Cseresznyés, Marechal Foch-ut.

— Orvosi hír. Dr. Bogdán Károly orvos hazaérkezett és rendeléseit újból megkezdte. (Rendel: sebészeti, bel- és nőbetegeknek délelőtt 9—10, délután 4—7-ig.)

— Időjárásjelentés. A bukaresti időjárásutató intézet jelentése: Váltakozó légnemesség és égboltozat, kisebb szél, Erdélyben borultabb égboltozat várható, néhol esővel. A hőmérséklet kissé csökken.

— A petróleumtermékek új ára. A belföldi forgalomban a petróleumtermékek árai a következőképpen alakulnak: A fogyasztási, forgalmi, utadó, ciszternabér, szállítólevél beszámításával számított ár: autóbenzin: 11.35 lej, nehéz denaturált benzin 4.45, lámpához való finomított petróleum 2.50 lej, motorina 3.60, mezőgazdasági célra motorina 2.85 lej, nyersolaj 1.55 lej, olaj CFR 24.25 lej, Regal olaj 1 viszkozitás 25.25, ugyanaz 2 viszkozitás 26.25, ugyanaz 3 viszkozitás 27.75 lej, mezőgazdasági olaj 23 lej, hengerolaj 23.25 lej, hengerolaj 2 viszkozitás 24.25 lej.

— Veszély esetén vidékre szállítanak Páris lakosságát. A francia lapok jelentése szerint a francia mozgósítási tervekbe beletartozik az is, hogy háború esetén Páris négymilliónyi lakosságából kétfél milliót tíz napon belül elszállítanának vidékre. Ha a vasúti szállítás akadályokba ütköznék, úgy kétszáz ezer gépkocsit tulajdonos köteles vállalni az elfuvarozást.

— Munkáspénztári kontestációnál nem kell a tárgyaláson megjelenni. A társadalombiztosító intézet felelősségi bizottsága úgy döntött, hogy a munkáspénztári végrehajtás ellen beadott kontestáció tárgyalásánál a feleknek nem kell jelen lenniük és az elsőfokú bizottságnak az iratoknál fekvő bizonyítékok alapján dönteni kell a kontestáló fél távollétében is. A határozatot a munkásbiztosító központi felelősségi bizottsága 2403—1938. számú végzésével hozta.

— Ujabb üdvözlő táviratok Titeanu propagandaügyi alminiszterhez. Titeanu propagandaügyi alminiszterhez újabb üdvözlő táviratok érkeztek. A minisztérium vándor-filmsporotjának látogatásával kapcsolatosan. Costesti argesmezei község részéről Mihail Bra tu üdvözölte a minisztert táviratlag, egy másik üdvözlő távirat pedig Vuica kolozsvári egyetemi tanártól érkezett, annak a román táncsoport vezetőjének részéről, aki a stockholmi nemzetközi tánccongresszuson a román kiküldöttet vezeti. A professzor a táviratban megköszöni az államtitkár támogatását, hogy lehetővé tette a stockholmi ünnepeken való képviselést.

Katonai törvényszék elé került a román pap, mert nem iratkozott be az Ujjászületés Frontjába

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) 1938. január első napjaiban, amikor megindultak a Nemzeti Ujjászületés Frontjának megszervezési munkálatai, Ibanesti község jegyzője egybehívta a község lakóit, ismertette előttük az új párt céljait, majd pedig felszólította őket, hogy lépjenek be a pártba. A felszólításnak a lakosság eleget is tett, kivéve Cututu Constantin görög katolikus lelkész, aki kijelentette, hogy feletteseinek parancsa értelmében, amely megtiltja, hogy bármilyen politikai pártba is lépjen, nem hajlandó a pártba beiratkozni. A jegyző tudomásul vette a lelkész kijelentését, eltávozott, de a csendőrmester tudomást szerzett a dologról és eljárást indított a lelkész ellen, aki tiltott politikai propaganda vádjával a katonai törvényszék elé került. A vádirat már azzal is vádolta, hogy nem csak, hogy ő maga tartózkodott a beiratkozástól, hanem arra beszélt rá a lakosokat is, hogy azok se iratkozzanak be. A tárgyalás folyamán a kihallgatott tanúk vallomása alapján megdőlt a

vád: kiderült, hogy akkor, amikor a lelkész visszautasította a felhívást, senki sem tartózkodott a falusiak közül már az iskolateremben, ahol az összejárás folyt, így senki sem hallhatta a belépési felhívást visszautasító kijelentéseit és ez így nem is lehetett propaganda az állam hivatalos pártja ellen. A tanúkihallgatások után Ilarie Popescu ügyvéd-kapitány a görög katolikus egyház hatósága egyik körrendeletével bizonyítja, hogy abban az időben érvényben volt még a tiltó rendelet, amelyre a pap hivatkozott, néhány nappal később azonban az egész görög katolikus lelkész kar, többek között a vádlott is beiratkozott a pártba, ahol lelkés tevékenységet fejtett ki. Nyilvánvalóan félreértésről van szó — mondotta — és az egész ügy annak köszönheti megszületését, hogy a csendőrmester történetesen haragos viszonyban volt a vádlottal.

A bíróság ezek után nem látta beigazoltnak a vádat s a lelkész felmentette.

— Angolnyelvű tanfolyamok Színájában. Vasárnap, július 30-án zárul ünnepélyes keretek között az egyhónapos színajai angol nyelvű tanfolyam. A kaszini épületben rendezett ünnepségeken megjelent Nyers bukaresti angol konzul, Cezar Popescu színajai polgármester, I. Gherghel a propagandaügyi államtitkárság képviselője, a tanfolyamok professzorai és 200 diák. Galdau lelkész, a tanfolyam egyik lelkes megszervezője, istentiszteletet végzett, majd Grimm és Burbank egyetemi tanárok a tanfolyamok vezetői köszönték meg mindazoknak a támogatását, akik a tanfolyam sikerét előmozdították, különösen pedig az állami propagandaügyi államtitkárságnak. Ion Dragu sajtóigazgató ezután rámutatott arra, hogy közel 300 órát tartottak a tanfolyamon és annak mindenképpen igen szép eredménye van, mert a román diákság megismerhette angol kollegáinak és professzorainak munkássága révén az igazi angol lelket, ők pedig a románság lelkét. A tanfolyam tehát a két ország kulturális kapcsolatainak szempontjából igen értékes volt, a román kultúra nézőpontjából pedig igen hasznos propagandának bizonyult.

— A világ leglassabb motorja. Amerikában most készítették el a világ leglassabb motorját, amely naponta csupán két fordulatot végez. A motor természetesen csupán kísérleti célokat szolgál.

— Rókát fogtak Párisban. Az egyik párisi gyermekjátsszótéren a napokban hatalmas rókát fogtak el. A róka az egyik vándorcirkusból szökött el.

— A nemzetnevelésügyi minisztérium híreiből. Bukarestből jelenti a Rador: A nemzetnevelésügyi minisztérium felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy az áthelyezés iránti kéréseket legkésőbb augusztus 5-éig be kell nyújtani. Ezen az időpontra túl idevonatkozó kéréseket semmiféle formában nem fogadnak el a tanügyi személyzettől, a rendelkezéstől eltérőket pedig szigorúan megbüntetik. Ugyanakkor közlik, hogy a tanítói kinevezéseket eszközölk három bizottság befegyerte munkálatait. Ezévi szeptember elsejével történő kinevezésre javaslatba hoztak 1881 személyt, köztük 1173 férfit, 637 nőt és 71 szakközvetget. A kinevezéseket a hivatalos lap a legközelebbi napokban közli.

— Eltemették dr. Szent-Iványi Józsefet. Farnós községben hatalmas részvét mellett temették el dr. Szent-Iványi Józsefet, az unitárius egyház volt főgondnokát, aki hosszas szenvedés után 59 éves korában meghalt. A mintagazda és áldozatkész közéleti férfi temetésén, aki csak betegeskedése miatt vonult vissza nemrég a közéleti tevékenységtől, az unitárius egyház képviselőtanács megfelelőképpen képviseltette magát. A gyászszertartást Vári Albert kolozsvári unit. teológiai tanár végezte.

— Három hónap törvénytelen térítés. Negru Teodor 60 éves Serdis községbeli, biharmegyei lakos irástudó ember volt. Mint tudományra szomjas ember megvette az Új Testamentumnak egyik példányát és azt olvasgatta. Ebből azt a meggyőződést merítte, hogy a földön egyedül üdvözítő vallás az úgy nevezett reszketősök tiltott szektájának híte, buzgó híve lett ennek a földalatti alakulatnak és kezében a testamentummal másokat is igyekezett „megtéríteni”. Így került utjába Pop Petru földműves is, aki azonban nem állott a kötélnél és feljelentette az öreget. Negru a katonai törvényszék elé került, ahol hatalmas dikcióban bizonygatta ártatlanságát és magyarázta szektájának igazságait, de látszólag nem lágyította meg a bírák szívét, mert törvénytelen térítés címén három hónapi elzárásra ítélték.

— Kun Béla újabb halálhíre. Az egyik Varsóban megjelenő lengyel lap moszkvai jelentése szerint Kun Béla az egyik moszkvai kórházban meghalt. Moszkvában viszont úgy tudják, hogy Kun Bélát agyonlőtték. Kun Béla halál híre nem először közli a világsajtó és most sem lehet tudni, hogy a hír megfélel- e a valóságnak, vagy sem?

— December elsejéig képesítőzniök kell a mesterkönyv nélküli kisiparosoknak. Bukaresti jelentés szerint a munkafelügyelőségekhez miniszteri rendelet érkezett, amely szerint december végéig feltétlenül képesítő vizsgákra kell jelentkezni azoknak a kisiparosoknak, akiknek nincs mesterkönyvük, másképpen kontároknak minősítik őket. Azonban csak azokat bocsájtják vizsga alá, akik igazolni tudják, hogy jelenleg is munkaadók és 1939 április 30-án, vagy is az ipartörvény kihirdetésekor már legalább 5 éve működő olyan önálló műhely vezettek, amilyenre most a mesterkönyvet kérik.

— Ujabb 870 millió hitel utépítésre. Bukarestből jelenti: Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter a sajtónak nyilatkozott a közutak újjáépítéséről és az utak és hidak létesítéséről. A miniszter nyilatkozata szerint a múlt évben engedélyezett 800 millió és az idén engedélyezett 900 millió lejes hitel csak a legsürgősebb utjavítási és utépítési munkálatokra volt elégséges. Ujabb hitelt kellett szerezni és a kormány 870 millió újabb hitelt szavazott meg, amelyet Öfelsége II. Károly király is szentesített. Ebből az összegből három éven keresztül fogják folytatni a munkálatokat a következő utvonalakon: Pitesti—Craiova, 2. Turnu Severin—Mehadia—Lugos—Temesvár, 2. Pitesti—Câmpulung, 4. Iasi—Târgu Frumos, 5. Bukarest—Brassó—Kolozsvár—Nagyvárad. Ezeket az utvonalon közutakat és hidakat építenek ki véglegesen. 1941-re a munkálatok elkészülnek és Románia kifogástalan utakkal kapcsolódik bele a London—Istanbul nemzetközi útjába.

Reuter jelenti:

(MAERISCH OSTRU.) Mislitz környékén tegnap újra nagy erejű vihar dühöngött, amelyben vizes-szerű zápor és jég vezetett be. Az anyagi kár óriási. A villám sújtottak száma száma 5.

(GLEINVITZ.) A felsősziléziai árvíz-katasztrófa halálos áldozatainak száma a legutóbbi jelentés szerint 13-ra emelkedett, miután az eddig elveszetteknek hittek előkerülésére nincs remény.

(HUDERSFIELD.) Eddig ismeretlen okok folytán kigyulladt és leégett a hutersfieldi sportárnyár. A lángok martaléka lett többek között 200.000 futball-labda is, amelyet az új szezonra készítettek elő.

(JOHANNESBURG.) A transvaali állami vegyészeti laboratóriumban egy ademia nevű növényből olyan mérget állítottak elő, amelynek hatóereje ötszöröse nagyobb a sztrichninnél.

(RANGOON.) A német Lufthansa egy gépe Bangkokból jött Rangoon-nál kény szerleszállást végzett és eközben kigyulladt. A pilóta és az utasok szerencsére megmenekültek.

(ATHÉN.) Abból az alkalomból, hogy Metaxas miniszterelnök már három éve van uralmon, közkegyelmi rendelet jelenik meg, amely szabadlábra helyeztetni mindazokat, akik a krétai lázadásban való részvétel miatt letartóztatásban vannak.

(VELENCE.) A kenti hercegi pár tegnap Milánóból Velencébe érkezett, ahol néhány napot fog tölteni.

(RIO DE JANEIRO.) Középbraziliában szokatlanul hidegre fordult az időjárás. Helyenként 5 fok hideget is észleltek és attól tartanak, hogy ez teljesen tönkre teszi a kávétermést.

(BELGRÁD.) A belgrádi stadion megépítésével Bernhard Mark német mérnököt a berlini olimpiai stadion tervezőjét és felépítőjét bízták meg.

(BERLIN.) A német sajtó közlése szerint Lengyelországban az utóbbi héten 14 mintaszerűen vezetett német tejjgazdaságot szüntettek be „tisztatlanság” miatt.

(VARSO.) A lengyel lapok közlése szerint Moszkvában és Leningrádban óriási verhaszárvány dühög.

(SALZBURG.) A város közelében kőbányában a beomló tárnafal 9 munkást eltemetett, akik közül csak négyet sikerült élve megmenteni. A vizsgálat megindult.

(KATTOVICE.) A hatóságok lefoglalták a tescheni német gyermekotthon épületét. (KATTOVICE.) A brit kormány a katóvicéi alkonzulátust főkonzulattá emelte.

(ODERBERG.) A sziléziai vajda rendeltére elmozdították állásából az ott 20 év óta működő német lelkészt.

(ODERBERG.) A lengyel hatóságok bezárták a tescheni német bankot és lefoglalták vagyonát.

(LA PAZ.) Bolívia külügyminisztere eddig még ismeretlen okokból lemondott. A lemondás nagy feltűnést keltett.

(LONDON.) A brit hatóságok tegnap 2 irt toloncoltak ki Anglia területéről.

(HEBRON.) Hebron és Bethlem között 3 szabadcsapat vezér tartózkodik, akik az arab fegyveres ellenállás megszervezői. Az alájuk rendelt csapatok teljesen modern felszerelést és el vannak látva gyorsműködő ágyúkkal is.

(BOMBASSA.) A brit hatóságok meg erősítették a kenyai helyőrséget és többszáz felfegyverzett tengerészeti szállítópartra Mombassában. A nyugtalanság még mindig rendkívül nagy.

— Visszahelyezték Gyulafehérvárra az erdélyi róm. kath. egyházmegyei tanfelügyelőséget. Püspöki rendelkezésre az erdélyi róm. kath. egyházmegye tanfelügyelőségét Kolozsvárról visszahelyezték Kolozsvárról Gyulafehérvárra. Az ügyosztály továbbra is Adorján Károly kanonok vezetése alatt marad, Márton Áron személyes felügyelete mellett.

— Egyéves kereskedelmi tanfolyamra jelentkezés és beiratkozás Cal. Reg. Carol II. 26.

— Ujabb közforgalmi értekezlet volt a városházán. Az autóbusszjáratok ügyében dr. Bornemissa polgármester elnökletével tegnap délben újabb értekezlet volt, amelyen dr. Horvath rendőrvezető, dr. Popa alpolgármester, Pacala tábornok, Racovitza egyetemi tanár, Cosma komiszár, a rendőrség közlekedésügyi ügyosztályának vezetője, dr. Hatieganu Simion, a Rapid autóbussz társaság elnöke és mások vettek részt. Az uccai közlekedés gyökeres átszervezése ügyében még ez a második értekezlet sem hozott végleges határozatot. A megbeszéléseket ma folytatják.

A szamosztartományi megyefőnökök értekezlete

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Szamosztartomány megyefőnökei dr. Tataru Coriolan királyi helytartó elnökletével nagyfontosságú megbeszélést tartottak, amelyen egyes vármegyék utépítési programját állapították meg. Elhatározták, hogy miután utépítési célokra nem áll megfelelő előirányzat rendelkezésre, egyfelől ötéves munkaprogramot dolgoznak ki a megyei utak kifogástalanná tételére, másfelől az utakat a lehetőség szerint a kötelező munkaszolgáltatás révén fogják kellő karba helyezni. A helytartóság e tekintetben segítségére lesz a szükséges utépítési anyagok rendelkezésre bocsátásával. Elhatározták ezenkívül, hogy templom- és iskolaépítési célokra megyénkénti 250—300 ezer lejt fognak kiutalni.

Külföldiek nem birtokolhatnak mezőgazdasági ingatlant

(BUCURESTI.) (Rador.) Az új alkotmány 27-ik szakasza értelmében egyetlen idegen sem birtokolhat mezőgazdasági ingatlant és az ilyen természetű eladásokat a megfelelő hatósági engedélyezés nélkül érvénytelenítik. Most az ilfovi csendőrlégió a megyében történt ellenőrzés alkalmával megállapította, hogy Ion Simionovici nevű jugoszláv férfi Budesti községben és egy Constantin Tacticosu nevű görög ember Silistra községben nemrégiben mezőgazdasági ingatlant szereztek az alkotmány idevonatkozó rendelkezésének mellőzésével. Az ügyészség a kortarel testület útján felszólította a két idegent, hogy hat hónapon belül likvidálják birtokaikat, ellenkező esetben a törvényszék megsemmisíti ezeket a földvásárlásokat.

LEGUJABB SPORT

Tíz gólt lőtt tegnap a KAC a kerületi vízipólóbajnokságban. A kolozsvári kerületi vízipólóbajnokság tegnapi fordulójában a KAC kiftűnő játékkal 10:0 (4:0) arányban győzött a KMSC ellen. A Napoca—Haggibbor mérkőzést a Napoca 6:1 (3:1) arányban nyerte meg.

Táncos visszatér Romániába. Táncos Mihály, a Ferencváros híres jobbszélsője, akit egyesülete most szabadlistára helyezett, miután romániai származása, ahonnan a temesvári Kinizsi csapatából került fel Budapestre, elhatározta, hogy visszatér Románia területére és itt folytatja tovább futballtevékenységét. Táncos ma hagyja el véglegesen Budapestet.

Uj repülőcsúcsteljesítmény. Berlinből jelentik: Gabler német repülő megdöntötte a kisrepülőgépekre vonatkozó eddigi világrekordot. A német pilóta 14 óra 30 perc alatt 1915 kilométeres távolságot repült be egy Erla 5. típusú repülőgéppel. Az idevonatkozó csúcseredményt eddig egy amerikai repülő tartotta 1631 kilométerrel.

A KOLOZSVÁRI VÁROSI TISZTVISELŐK MEGKAPTÁK GÁZÁLARCOKAT. Tegnapi királyi helytartóságra megérkeztek a városi tisztviselők részére már régebben megrendelt gázálarcok. Minthogy a tisztviselők a gázálarcok árát már ki is fizették, azokat az érdekeltek között azonnal ki is osztották.

A GÖRÖG RESTAURÁCIÓ HÁROMÉVES ÉVFORDULÓJA. A görög restauráció hároméves évfordulója alkalmából országsszerte nagy ünnepek voltak és politikai bűncselekményekre széleskörű közkegyelmet alkalmaztak.

A BOMBAVETŐ REPÜLŐGÉP PUSZTULÁSA. Malagából jelentik: Egy bombavető repülőgép tegnap beleütközött egy oszlopba Sierra Junquera közelében és lezuhant. A gép összeroncsolódott és három pilótája életét veszítette.

Kornis Gyula világi pap lett

(BUDAPEST.) Mint ismeretes, Kornis Gyula, piaristarendi egyetemi tanár, a magyar képviselőház volt elnöke, aki annak idején szakított az Imrédy vezetésű „Nemzeti élet” pártjával és a Sztranyavszky-féle disszidens-csoporttal együtt haladt, a legutóbbi választásokon nem vett részt és mint hírlík, teljesen visszavonult a politikai élettől. Kornis most

kilépett a piarista rendből és világi pap lett a székesfehérvári püspökség fennhatósága alatt. A piaristarend a kilépést már közölte a Szentszékekkel, amelynek beleegyező jóváhagyását most várják.

Kornisnak a piarista rendből való kilépése Magyarországon nagy feltűnést keltett.

A munkaügyi miniszter összeírta a vállalatok alkalmazottait

(BUCURESTI.) A napokban a munkaügyi minisztériumban értekezlet volt Ralea munkaügyi miniszter elnökletével, amely értekezleten részt vettek egy a munkaadók, mint a munkások kiküldöttei. Az értekezlet elhatározta, hogy népszámlálást rendeznek a vállalatok alkalmazottai és munkásai között, főleg abból a szempontból, hogy egyrészt megállapítható legyen, hogy milyen szakképzettségük van, másrészt azért, hogy pontos kimutatás készüljön arról, hogy ki mióta dolgozik a vállalatoknál és az illető számban. Az értekezlet albizottságot küldött ki a technikai előkészítésre és ez az albizottság fogja megtervezni a szükséges kérdőívet is. Az albizottság első ülését meg is tartotta.

Mivel Ralea munkaügyi miniszter a munkásokat nagyon sürgősnek tartja, valószínű, hogy az alkalmazottak összeírására vonatkozó rendelkezés már a közeli napokban meg fog jelenni.

Erősen kiéleződtek a szlovák-magyar ellentétek

A legteljesebb sikerrel végződtek az olaszországi hadgyakorlatok

(RÓMA.) Az olasz hadgyakorlatok első szakasza a legteljesebb sikerrel ért véget. A hadgyakorlatok során beigazolódott, hogy néhány órán belül három hadtestből álló hadsereget át lehet a Po-síkságról a nyugati határszélre csoportosítani. Werth tábornok, a magyar vezérkar főnöke, aki meghívás folytán vesz részt a hadgyakorlatokon, a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a látottakról és kijelentette a Gazetta del Popolo munkatársának, hogy különösen mély benyomást gyakorolt rá az olasz hadsereg kitűnő felszerelése, az a gyorsaság, amellyel az olasz katonaság a parancsokat végrehajtja és a katonák fáradhatatlan munkája.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(MADRID.) Gabardoni nemzetőrpáncsnok gyilkosairól megállapították, hogy Negrin hívei voltak. Közülük kettő a falang-szervezetnek is tagja volt. Megállapították, hogy Gabardoni a köztársasági irattárait kuttatta át és az ott szerzett adatok alapján nyomozott a bujkáló köztársaságiak után. Ezért tették tehát el láb alól. A gyilkosok ügyében még folyik a vizsgálát.

(MADRID.) Queipo de Llano tábornok, a második hadtest parancsnokságát átadta Taliques tábornoknak.

(PRÁGA.) A német hatóságok a keleti határ felé vezető utvonalatok építettek Nyugatmorvaország területén.

(GENF.) Pál jugoszláv kormányzóherceg és felesége hazautaztak.

(RÓMA.) Kiasszevanoff bolgár miniszterelnök a Havas iroda jelentése szerint rövidesen hivatalos látogatásra az olasz fővárosba érkezik.

(PRÁGA.) A német hatóságok úgy határoztak, hogy a cseh csendőrség létszámát 12 ezer főről 9 ezer főre csökkentik. A csendőrség azonban csak hatezer fegyverrel fog rendelkezni.

(PRÁGA.) A Havas jelentése szerint a német részről fűtött zsidóellenes megmozdulások tovább tartanak. Egy legújabb felsőbb rendelkezés megtiltotta a zsidóságnak a nyilvános fürdők használatát.

A MAGYAR-SZLOVÁK ELLENTÉTEK

(POZSONY.) (Rador.) A magyar-szlovák feszültség, amely az utóbbi napokban meglehetősen éles volt, most még jobban kiéleződött a szlovákiai magyar és szlovák pártok közötti súlyos feszültséggel és ellentétekkel. Hozzájárult ehhez az a tény, hogy a szlovák kormány 33 szlovákiai magyart államellenes üzemek vádjával őrizetbe vett, mire megtorlásképpen megerősítésre váró hírek szerint Magyarország háromszáz, a területén élő szlovákokot vett őrizetbe. Remélik azonban, hogy a két kormány valamiképpen megtalálja a békés megoldások útját, mert az ellentétek kiéleződése egyiknek sem válik előnyére.

A CSALÓDOTT FÉRJ BOSSZUJA.

A constantamegyei Potarnichea községben Radu Puiu gazdálkodó az al gyanúsította feleségét, hogy megcsalja. Hazulról távozást szinlelve, váratlanul visszatért, amikor is meglepte feleségét egy Ion Cazangiu nevű fiatalember karjaiban. A megcsalt férj revolverével háromszor realított Cazangiu-ra, aki életveszélyesen megsebesült. Radu Puiu ezután a csendőrségre ment és önként jelentkezett, ahol őrizetbe vették.

Letartóztatták a rémhírtérjesztőket.

Szofiából jelentik: A rendőrség letartóztatta és gyűjtőtáborba szállította azt a nyolc személyt, akik felelőtlenül riasztó híreket terjesztettek.

Egyesültek az elzászi autonómista pártok.

Strassburgból jelenti a Radio-Press: Elzász két autonomista pártja egyesült az Elzász Lotharingiai földművesek és munkások pártja elnevezés alatt.

Budapestről Bombayba és vissza repült Horthy magyar kormányzó fia

(BUDAPEST.) Csütörtökön tért vissza hosszú légi utjáról ifj. Horthy István miniszteri tanácsos, a Magyar Repülőszövetség ismertnevű elnöke, a kormányzó fia. Horthy István, a kiváló sportrepülő egyedül tette meg négy nap alatt utját repülőgépen Budapestről Bombayba, ahol mint a MÁVAG vezérigazgató helyettese, üzleti tárgyalásokat folytatott, majd azok befejezése után ugyancsak magavezette kis repülőgépen tért vissza Bombayból Budapestre, ahová tegnap délután érkezett meg. Ez alkalomból megjelent a budaörsi repülőtérben Horthy kormányzó is, aki meleg szeretettel üdvözölte repülőgépen hazatérő fiát, majd magával vitte gödöllői birtokára egy kis pihenőre. Horthy István az újságíróknak elmondotta, hogy utját általában mindvégig igen jó légi viszonyok között tette meg.

TOVÁBB FOLYIK A VIZSGÁLAT A KÖRPAZI GYILKOSÁG ÜGYÉBEN.

Mint már jelentettük, a kolozsmegyei Korpád községben Berecki Mihály nevű férfi egy parasztlakodalom alkalmával összekapott Ion Jucan nevű rokonával és heves szóváltás után megölte. A bűntett elkövetésében egy Vasile Vacaru nevű társ segédkezett. A két férfi ezután elmenekült, de a csendőrség emberei letartóztatták őket és a kolozsvári ügyész ségre hozták, ahol tovább folyik vizsgálát.

VESZTEGETÉSI ÜGY A TÖRVÉNYSZÉK ELŐTT.

Bukarestből jelenti a Rador: Az ilfovi törvényszék tegnap foglalkozott Sedan Bernachi vesztegetéssel vádolt mérnök ügyével, amelyről lapunkban már megemlékeztünk. A bíróság előtt a vádolt beismerte a vesztegetni-akaratát tényét. Itéletkiírdetésre csak később kerül sor.

Álhir volt a konnersreuthi „csoda” főszereplőjének halála.

Regensburgból jelentik: Németországi híradás szerint külföldi lapjelentések alapján újból bejárta a világsajtót az a hír, hogy Neumann Teréz, a stigmatikus jelekkel ellátott konnersreuthi „csoda” főhősnője meghalt. A regensburgi püspökség, amelynek fennhatósága alatt áll Neumann Teréz, most közleményt adott ki, hogy ez a hír teljesen alaptalan, mert Neumann Teréz ma is él és Regensburgban szüleinél tartózkodik.

Egyesülni akarnak a görög ortodoxok az anglikán egyházzal.

Londonból jelentik: Cristofor, az új alexandriai pátriárka kijelentette az újságíróknak, hogy az ortodox görög egyház összes tagjai a legteljesebb lelkesedéssel akarják az anglikán egyházzal való egyesülést. Ennek az egyesülésnek tudja jól, hogy jelentős akadályai vannak, de meg van győződve arról, hogy a két egyház egyesülése megfelelő pillanatban mégis megvalósítható lesz.

27 új Pasteur-kirendeltséget létesítenek az országban.

Bukarestből jelentik: A közegészségügyi minisztérium tervbe vette, hogy a veszett ebmarási esetekkel járó veszélyek minél gyorsabb leküzdése céljából az ország 27 nagyobb központjában Pasteur-kirendeltségeket létesít. A kirendeltségeket megfelelő lelképpen fogják elosztani a királyi helytartóságok között.

Francia cserkészek látogatása Marostartományban.

Gyulafehérvárról jelentik: Az országba érkezett 86 francia cserkész Aradra való érkezésükkor Kúr tőson dr. Pop Sever egyetemi tanár, marostartomány országőr parancsnoka fogadta, azután a francia cserkészek Nagyszeben felé vették utjukat, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesítették őket. A francia vendégek látogatást tettek a fogarasmegyei zanoagai táborban, ahol N. Papadopol ezredes megyefőnök és háromszáz országőrből álló különítmény fogadta őket. A francia vendégek a legteljesebb elismeréssel nyilatkoztak a szívélyes fogadtatásról.